

TYÖVÄEN ARKISTO

SOS. DEM. EDUSKUNTARYHMÄN

PÖYTÄKIRJAT

1935 —

RULLA 22

KUVANNUT

MONIKKO OY

1978.12.07

ti Tanner ja sen jälkeen Pe
ti Aattela.

ALKU

lain pöytäkirjat ja uik

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa 5 p:nä syyskuuta 1935. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Ampuja, Halonen, Helo, Herrala, Koivulahti-Lehto, Kuusisto, Lastu, Lindman, Lumijärvi, Metsäranta, Paasivuori(sairas), Pärssinen(sairas), Sventorzetski, Turkia, Velling, Wiik(sairas) ja Voionmaa(ulkomailla). Puhetta johti viimeisessä pykälässä mainitun asian esilletuloon asti Tanner ja sen jälkeen Pekkala, pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Läsnäolo-oikeus.

Toveri E. Pusa pyysi Reinikaisen suosittelemana oikeutta olla läsnä ryhmäkokouksessa. Pyyntöön suostuttiin.

2 §.

Talousarvioesityksen lähete keskustelun hoitaminen.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen perusteella päätettiin, että koska toveri Wiik sairastumisensa vuoksi ei voi puhua puolustusmäärärahoista, niin toveri Helo puhuu myöskin niistä talousarvioesityksen lähete keskustelun aikana.

3 §.

Hallituksen lausunto ulkopoliitikasta.

Puheenjohtaja ilmoitti, että pääministeri oli kutsunut puheilleen kaikkien muiden ryhmien paitsi ikk:n puheenjohtajat ja ulkoasiainvaliokunnan nykyisen puheenjohtajan Hannulan. Tässä tilaisuudessa esitettiin hallituksen ulkopoliittikkaa luonnehtiva lausunto. Puheenjohtaja mainitsi lausunnon johdosta esittäneensä siitä poistettavaksi erään puolustusmäärärahoja käsittelevän lauseen. Muiden ryhmien taholta oli yleensä yhdytty hallituksen lausuntoon, paitsi että maalaisliiton eduskuntaryhmän puheenjohtaja oli esittänyt poistettavaksi erään Suomen ja Ruotsin välisiä

suhteita koskevan lauseen, ja että maalaisliittolainen Hannula oli ollut sitä mieltä, että hallituksen ei olisi e.m. lausumaa eduskunnassa esitettävä, koska se hänen käsityksensä mukaan saattaisi synnyttää pitkän ja ikävän keskustelun.

Puheenjohtaja sanoi ehdottaneensa, että hallituksen lausunto esitettäisiin vain siinä tapauksessa, että eduskunnassa jonkun ryhmän taholta aloitetaan ulkopoliittinen keskustelu. Tämä ehdotus olikin saanut läsnäolevien ja myöskin pääministerin hyväksymisen. Pääministeri oli myöskin ilmoittanut, että he tulevat harkitsemaan niiden lauseiden poistamista, joista keskustelun aikana oli huomautettu.

Tämän jälkeen puheenjohtaja luki e.m. hallituksen ulkopoliittisen lausunnon.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmä yhtyisi puheenjohtajan käsitykseen hallituksen ulkopoliittisessa lausumassa olevan puolustusmäärärahoja koskevan lauseen poistamisesta, ja että eduskunnassa, jos asiasta keskustelu syntyy, ryhmän puolesta ilmoitettaisiin yhdyttäväksi hallituksen kantaan, ja että ryhmän kannan ilmoittaisi, koska Voionmaa on jo lähtenyt matkalle, ryhmän puheenjohtaja Tanner.

Lyhyen keskustelun jälkeen hyväksyttiin v.v. ehdotus yksimielisesti.

3 §.

Aloitteet.

Päätettiin valtuuttaa v.v. tarkastamaan ryhmän jäsenten tekemät yleisluontoiset rahaasia-aloitteet. Samalla päätettiin, että paikallisluntuoisia rahaasia-aloitteita voivat ryhmän jäsenet jättää eduskunnalle harkintansa mukaan.

4 §.

Kysely tanssioikeuksien myöntämisestä.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti myönnettiin Lehtokoskelle y.m. ryhmän jäsenille oikeus

tehdä asianomaiselle hallituksen jäsenelle valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n mukainen kysely sen johdosta, että vastoin eduskunnan hyväksymää lakia oli eräille alkoholia tarjoileville ravintoloille myönnetty oikeus järjestää huoneustoihinsa tanssia.

5 §.

Eräiden armeijan kertausharjoituksiin osallistuneiden kirjelmä.

Esiteltiin valtion töissä tuntipalkalla olevien armeijan kertausharjoituksiin osallistuneiden kirjelmä, jossa pyydetään ryhmää ryhtymään toimenpiteisiin, jotta myöskin tuntipalkalla valtion työssä oleville työläisille maksettaisiin palkkaa armeijan kertausharjoituksiin osallistumisajalta. (Kirjelmä liitteenä v.v. pöytäkirjassa 5/9-35)

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, että ryhmän puheenjohtaja käy asian johdosta hallituksen puheilla ja ellei käynti johda myönteisiin tuloksiin, asiasta tehdään rahaasia-alote, jonka valmistaa Bryggari.

6 §.

Viipurin 1. it. vaalip. Sos.-dem. Piiritoimikunnan kirjelmä.

Esiteltiin Viipurin 1. it. vaalip. Sos.-dem. Piiritoimikunnan kirjelmä, jossa pyydetään ryhmää antamaan jonkun summan Mikko Suokas-vainajan hautakivirahastoon, sekä toimittamaan sanotun asian hyväksi keräyksen ryhmän jäsenten keskuudessa. (Kirjelmä liitteenä v.v. pöytäkirjassa 5/9-35)

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin ryhmän varoista myöntää kolmesataa (300) markkaa Mikko Suokas-vainajan hautakivirahastoa varten. Toveri Lonkainen valittiin toimittamaan ryhmän jäsenten keskuudessa keräyksen asian hyväksi.

Talousarvioesityksen käsittely ryhmässä.

Sen johdosta, että Sventorzetski oli 2/9 pidetyssä ryhmäkokouksessa ehdottanut, että v.v. tutustuisi tärkeimpiin talousarvioesityksen yksityiskohtiin ja selostaisi niitä ryhmälle, päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti talousarvioesityksen käsittelyyn nähden noudattaa entistä tapaa; s.o. valtiovarainvaliokunnan meikäläisten jäsenten tulee valiokunnan jaostoissa ja yhteisissä kokouksissaan tehdä ehdotuksensa talousarvioesityksen yksityiskohdista, ja jos aihetta ilmaantuu, saattaa ehdotuksensa myöskin v.v. ja ryhmän harkittaviksi.

Syysistuntokauden pituus.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti todettiin ryhmän olevan sillä kannalla, että eduskunnan olisi tavannut syyslomaa pitämättä oltava koko syysistuntokauden yhteen menoon koolla.

Lomanpyyntöjä.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti myönnettiin Lonkaiselle lomaa eduskuntatyöstä 6/9 päiväksi ja Koposelle 6-10/9 päiviksi.

Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan vaali.

(Puhetta ryhtyi johtamaan P e k k a l a)

Puheenjohtaja Pekkala lausui: "Sen johdosta, että ryhmän jäsenet Sventorzetski ja Räisänen ovat poistuneet ulkoasiainvaliokunnan kokouksesta, jossa valiokunnalle valittiin puheenjohtaja-eroa pyytäneen Voionmaan tilalle, katsoo valmistusvaliokunta tällaisen menettelyn olleen vastoin ryhmäkuria ja ehdottaa, siihen nähden, että mainittujen ryhmän jäsenten teko muodostui erittäin raskauttavaksi sen vuoksi, että valiokunnan puheenjohtajan paikka oli kuuluva meille, lausuttavaksi Sventorzetskille ja Räisänselle ryhmän paheksumisen menettelynsä johdosta."

Räisänen: Ihmetteli että v.v. on ottanut asian esille. Väitti ettei tiennyt puheenjohtajan vaalin toimittamisesta sanotussa kokouksessa. Sanoi olleensa työhuoneessaan, josta hänet olisi voitu hakea valiokunnan kokoukseen vaalin ajaksi. Eräät toiset valiokunnan jäsenet m.m. Tanner ovat olleet hyvin paljon poissa valiokunnan kokouksista, eikä heille ole annettu muistutusta. Esitti vastalauseen v.v. ehdotuksen johdosta, jota piti ainakin hänen kohdaltaan vääränä tuomiona.

Hakkila: Sanoi valiokunnan puheenjohtajan ilmoittaneen kokouksen alussa tulevasta vaalista.

Räisänen: Sanoi myöhästyneensä kokouksesta.

Hiltunen: Hyväksyi v.v. ehdotuksen. Huomautti että eräiden muidenkin valiokuntien kokouksista on ollut poissa meikäläisiä jäseniä, josta on ollut seurauksena häviöitä meille tärkeissä asioissa. Tällaisille jäsenille olisi annettava muistutus olivatpa he ketä tahansa.

Ryömä: Totesi että Voionmaa hoiti heikonlaisesti ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajakysymyksen.

Aaltonen: Ilmoitti Voionmaan puhelimitse hänelle maininneen, että Räisänselle oli tiedoitettu puheenjohtajan vaalista.

Räisänen: Voionmaan ilmoitus tuli edellisenä päivänä, mutta sen jälkeen asiassa tuli esiin eräs uusi vaihe.

Perho: Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan vaalista olisi pitänyt ilmoittaa ryhmälle ja kun sitä ei ole tehty, ei Sventorzetskia ja Räisästä voida rangaista v.v. ehdottamalla tavalla.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin kaikilla äänillä kolme ääntä vastaan v.v. ehdotus.

Räisänen: Esitti vastalauseen päätöksen johdosta.

V a k u u d e k s i :

T a r k i s t e t t u :

Sihtööri.

Kokouksen

puheenjohtajat.

V.- J A U.- S E U R A
H:GIN KISA-TOVERIT R.Y.

Sosialidemokraattiselle Eduskuntaryhmälle,

Taalla.

Viitaten arv. ryhmän puhemiehen tov. V.Tannerin kanssa suoritettuun puhelinkeskusteluun käännyimme täten edustajatovereiden puoleen tiedustelulla, olisiko ryhmä nimissään halukas asettamaan lo-miehisen joukkueen juoksemaan viestiä ensi sunnuntaina, t.k.29 p:nä Helsingissä Kaisaniemessä suoritettavan SS:n maratonin yhteydessä SAK:n joukkuetta vastaan ? Juoksuosuuksien pituus n. 70 metriä juoksijaa kohti ja tapahtuu juoksu puiston käytävillä.

Puolestamme toivoisimme hartaasti tähän ehdotukseen suostumista. Tällaisella esiintymisellä tehtäisiin molemminpuolista propagandaa ja olisi mielestämme terveellinen osoitus, että myös työväen johtomiehet ymmärtävät urheilullisen kisailun merkityksen. Esiintyminen tietenkin lisäisi myös mielenkiintoa varsinaista kilpailua kohtaan, jonka luonne alunpitäenkin on ollut vahvasti propagandaluonteinen. Ainoa toivomuksemme olisi, että arv. ryhmän yleisesti tunnetut johtomiehet osallistuivat joukkueeseen.

Odotamme järjestelyn vuoksi kiireellistä vastausta. Se olisi osoitettava torstai-iltaan mennessä (joukkueen kokoonpano ilmoitettuna) os. H. Kangas, Mäkelänkatu 45, N. 112.

H:GIN KISA-TOVERIT

Hugo Kangas

Sen johdosta että ryhmän
jäsenet luentoa- ja
seuran ovat poistuneet ulko-
maailmaliikunnasta, kukaan
sesta, jota valikunnalle
valittiin, puhelujohtaja
ei voi perustaa Viikkomu-
stalle, kukaan valikun-
na valikunta tällaiseen
menettelyyn ~~alleen~~ ^{alleen} vastais
ryhmämuutoksia ja ehdottaa
siis ~~ryhmä~~ näkemyksiä, että mai-
nittelujen ryhmän jäsen
Sen Teles muotoon ei
tätä rakentavaa valikun-
naksi, että ^{valikunnan} puhelujohtaja-
n ~~parilla~~ ^{parilla} oli kukaan
va meillä ~~että ryhmä~~

2/ josta myös oli puhuttu
~~johtajajärjestelmän~~ ^{lain} ~~että~~
muuttavaksi ~~ryhmä~~ jäse-
niin luentoa- ja
Päiväkello ryhmän ~~ryhmä~~
rakentamiseksi monelle
luentojohtajalle.

Pöytäkirja

Sosiaalidemokraattisen eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa 12 p:nä syyskuuta 1935. Saapuvilla olivat: Aaltonen, Aattela, Bryggari, Komu, Koponen, Lehtokoski, Lonkainen, Pekkala, Ryömä, Syrjänen, Tanner ja Tolonen sekä puoluetoimikunnan edustajina Harvala, Sallila ja Wiik. Puhetta johti Tanner ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Poliittisten sarjaesiintymisten järjestäminen.

Puoluetoimikunnan esityksen mukaisesti päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä yhdessä puoluetoimikunnan kanssa järjestäisi eri puolille maata poliittisia sarjaesiintymisiä, ja että ryhmän sihteeri Aattela valittaisiin ryhmän edustajaksi neuvottelemaan asian järjestämisestä puoluetoimikunnan kanssa.

2 §.

Erään asiantuntijan kuuleminen.

Puheenjohtaja ilmoitti, että puolustusministeri Oksala on tarjoutunut lähettämään ryhmän kuultavaksi asiantuntijan, joka selostaisi hallituksen perushankintasuunnitelmaa.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmä suostuisi kuulemaan asiantuntijan lausuntoa.

3 §.

Vaaliveron asettaminen.

Esiteltiin puoluetoimikunnan kirjeelmä 12.9.35. jossa ehdotetaan että ryhmä asettaisi puoluetoimikunnan kanssa yhteisen komitean harkitsemaan määrättäisiinkö ryhmän jäsenille erikoinen kuukausittain suoritettava vaalivero. (Liite 1)

Lehtokoski: Huomautti että niiden ryhmän jäsenten, jotka omassa vaalipiirissään joutuvat suorittamaan runsaasti puhujamatkoja, jotka lisäksi on tehtä-

vä pääasiassa omalla kustannuksellaan, on vaikea suostua erikoisvaaliveron maksamiseen, varsinkin kun heidän on suoritettava piireilleen myöskin rahana veroa.

Bryggari: Ryhmän jäsenten verottamisessa pitää sentään olla joku raja. Vastusti veron asettamista, koska jokaisen edustajan on suoritettava omalle vaalipiirijärjestölleen veroa sekä rahassa että työnä.

Tolonen: Yhtyi Bryggariin siinä, että piirijärjestöt kyllä pitävät huolen siitä mitä milloinkin edustajalta voidaan piirin hyväksi irti saada. Piti kuitenkin kohtuullisena, että ryhmän jäseniä puolueenkin hyväksi verotettaisiin, mutta olisi siihen ryhdyttävä vasta keväätistuntokaudella.

Lonkainen: Kannatti Tolosen ehdotusta.

Tanner: Oli sitä mieltä, että jos ryhmän jäsenet verotukseen suostuvat, niin olisi siihen ryhdyttävä hetimiten, koska se muodostuisi tuloksellisemmaksi eikä silti tarvitseisi olla varsin korkea. Oli ajatellut 100 markan suuruisia veroa kuukaudessa.

Keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä suostuisi puoluetoimikunnan ehdotukseen komitean asettamisesta ja että siihen ryhmän puolesta jäseniksi valittaisiin K u u s i s - t o ja L o n k a i n e n .

4 §.

Erään lähetystön vastaanottaminen.

Päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä suostuisi ottamaan vastaan n.s. sotavahinkolainojen saajain lähetystön.

5 §.

Kysely Rudlingin tapauksen johdosta.

Esiteltiin тов. Wiikin laatima luonnos kyselyksi n.s. Rudlingin tapauksen johdosta. (Liite 2)

Tanner: Sen johdosta, että hallitus oli luvannut saattaa julkisuuteen selityksen Rudlingin pidättämisestä rajajoella, oli ulkoministeri sellaisen valmistuksen ja näyttäneen sen erään eduskunnan istunnon aikana puhujalle. Selitys oli ollut kuitenkin sen laa-

tuinen ettei тов. Tanner ollut voinut sitä pitää tyydyttävänä, jonka hän oli myöskin ilmaissut ulkoministerille. Tämän jälkeen oli ulkoministeri luvannut, että etsivän keskuspoliisin päällikkö Riekkö tulee antamaan ryhmälle yksityiskohtaisen selostuksen tapauksen johdosta, mutta sitä ei ole tähän mennessä saapunut.

Antikais-juttu ja siihen liittyvä Rudlingin tapaus on ikävä asia. Oli sitä mieltä, että kysely olisi rajoitettava koskemaan vain Rudlingin pidättämistä.

Syrjänen: Yhtyi Tannerin kantaan.

Ryömä: Hallitus ei ole voinut puuttua Antikais-ta vastaan käytyyn oikeusjuttuun. Toinen asia on, että poliisi on sopimattomalla tavalla kohdellut vierasmaalaisia asianajajia Rudlingia ja Brantlingia ja tämän johdosta olisi tehtävä kysely.

Fekkala: Yhtyi edellisiin. Kyselyssä ei ole puututtava Antikais-juttuun.

Wiik: Olisi selitettävä Rudlingin tapauksen poliittinen tausta, muuten kysely menettää merkityksensä.

Fekkala: Huomautti että Wiik ei tee kyselyllään palvelusta puolueelle eikä Antikaisellekaan. Antikaisjuttua ei siis ole kytkettävä kyselyn yhteyteen.

Keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että Rudlingin ja Brantlingin Suomessa osakseen saaman kohtelun johdosta tehdään kysely, mutta että sen yhteydessä ei kosketella Antikais-juttua.

6 §.

Opettaja Stenback'an kirjelmä.

Esiteltiin kansakoulunopettaja J.V. Stenback'an lähettämä kirjelmä, jossa pyydetään ryhmää ryhtymään toimenpiteisiin kansakoulunopettajien jatko-opetuspalkkioiden maksamiseksi vuoden 1936 alusta lukien. (Liite 3)

Kirjelmän sisältö päätettiin saattaa valtiovainvaliokunnan meikäläisten jäsenten tietoon.

Hallituksen jäsenten palkkojen korottaminen.

Harvala: Tiedusteli miten ryhmä suhtautuu hallituksen jäsenten palkkojen korottamiskysymykseen. Asia on parhaillaan käsiteltävänä asianomaisessa valtiovarainvaliokunnan jaostossa, jossa m.m. puhuja on jäsenenä.

Tanner: Asia olisi järjestettävä. Korkeampiakin palkkoja olisi ryhdyttävä järjestämään.

Pekkala: Asiallisesti oikea asia. Vaikea hoitaa kun maalaisliitto ja ikl sitä kiivaasti vastustavat.

Ryömä: ehdotti että asia jätettäisiin tässä vaiheessaan valtiovarainvaliokunnan jaoston harkinnan varaan, mutta otettaisiin myöhemmin uudelleen harkittavaksi.

Bryggeri: vastusti palkankorotusta. Silloin kun ryhmän lähetystö kävi hallituksen puheilla työläisten palkkojen johdosta puhuttiin 25 % palkkojen korotuksesta, mutta siitä ei ole tullut mitään.

Syrjänen: Kannatti palkankorotusta.

Wiik: Asiasta on etukäteen päätettävä.

Keskustelun päätyttyä totesi Harvala tulkitsevansa v.v. olevan kielteisellä kannalla palkankorotukseen nähden.

etsivän keskuspoliisin ja yleisesikunnan valvontatoimiston yhdistäminen.

Aaltonen: Perustuslakivaliokunnassa on käsiteltävänä eduskunnan oikeusasiamiehen ehdotus yleisesikunnan valvontatoimiston ja etsivän keskuspoliisin toiminnan yhdistämisestä. Pyysi kannan määrittämistä asiassa.

Todettiin että v.v. on oikeusasiamiehen kannalla.

Lomanpyyntö.

Komu: Pyysi lomaa eduskuntatyöstä syyskuun 17 päiväksi. Pyyntöä puolletaan.

Tarkistettu:

M. H. Lamm

Puheenjohtaja.

Vakuudeksi:

K. H. Lamm
Sihteeri.

SUOMEN
SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE
HELSINKI, SORKUSK. 3

PUHELMET:
Puoluesihteri 73 993
Järjestösihteeri 72 995
Kassa ja julkais. 72 347

Sos.-dem. Eduskuntaryhmä.

Puoluetoimikunnassa on ollut harkittavana kysymys, miten voitaisiin - puoluejärjestöjemme nykyisestä köyhyydestä huolimatta - turvata puolueellemme varoja ensi vuoden vaalitaistelua varten. Tällöin on huomio kiintynyt erääseen mahdollisuuteen, joka tosin vaatii arv. Eduskuntaryhmän jäseniltä uhrautuvaisuutta. Luottaen kuitenkin siihen, että ryhmän jäsenet ovat valmiit uhrauksiin puolueen vaalitaistelun kannattamiseksi rahallisestikin, pitää Puoluetoimikunta mahdollisena, että ryhmän jäsenet suorittaisivat tähän tarkoitukseen kuukausittain jonkin, ryhmän tarkemmin päätettävän määrän. Joskaan tämä ei olisi kovin suuri, koituisi siitä huomattava määrä varoja, jos, kuten voidaan otaksua, eduskunta tulee työskentelemään tänä vuonna melkein joulukuun saakka ja ensi vuonna vielä pari kolme kuukautta.

Puoluetoimikunta näin ollen esittää,

että arv. Eduskuntaryhmä asettaisi Puoluetoimikunnan kanssa yhteisen komitean, joka harkitsisi ja ryhmälle esittäisi kysymyksen, määrätäkö ryhmän jäsenille erikoinen, kuukausittain suoritettava vaalivero ja kuinka suuri.

Puoluetervehdyksin

M. H. Lamm
puoluesiht.

selman kanssa.

Liite 3 v. v. joulukuun 12. 9. 35.

Eduskunnah Herre Puhemishelle.

Kun Ruotsin kansalainen, asianaaja Arvid Rudling, joka itä-Karjalassa oli toimittanut kuuluisen Antikaisen juttua koskevia tutkimuksia, siköi viime elokuun keskivaiheilla palata Suomen kautta Ruotsiin, estettiin tämä Rajajoen asemalla Suomen rajavartioston toimesta. Rudlingin selitettävän vähemmän suosituksi henkilöksi, joka ei saanut ~~sa~~ tulla Suomen alueelle, ja julistettiin hänet pidätetyksi ja sijoitettiin vankilakoppiin. Pyynnösten huolimatta hänen ei sallittu käyttää puhelinta eikä myöskään palata ~~hän~~ heti Venäjälle, vaan sai hän viettää kopissa koko yön, minkä jälkeen hänet kuljetettiin takaisin Venäjän rajalle.

Asianaaja Rudling itse on käsittänyt tämän asian niin, että on tehdottu mihin hintaan tahansa estää hänen työskentelynsä Antikaisen asiassa.

Myöhemmin lienee myös asianaaja Georg Brantingille, joka oli saapunut Suomeen tavatakseen Rudlingin, ilmoitettu, ettei hänen olisi ~~saavuttava~~ saavuttava enää Suomeen ainakaan Antikaisen asian takia.

Se ~~rukous~~ loukkaus, joka täten oli Suomen viranomaisten toimesta tähdäty asianaaja Rudlingia vastaan, on epäilemättä huonontanut meidän mainetta niissä ulkomaisissa piireissä, jotka jo kauan ovat huolestuneina seuranneet Antikaisen jutun käsittelyä ja pelänneet, ettei sitä tulisi käsittelemään yksinomaan ~~suomen~~ oikeudellisilla perusteilla. Tiedossamme on, että tähän saakka jo ^{useat} ~~suomen~~ ^{et} ruotsalaisia, ^{et} ~~ranskalaisia~~ ^{et} ja englantilaisia ^{at ynnä muut} ~~asianaajia~~ julkisen elämän henkilöitä, näiden joukossa myös porvarillisesti ajattelevia henkilöitä - ovat viime kuukausina käyneet Suomessa ~~tutkimassa~~ ^{tutkimassa} sanottua juttua ja useat heistä ovatkin sanoneet hämmästyksellä tutustuneensa siihen kuuluihin seikkoihin. Ihmetellään sitä, ettei syytetty ole saanut vapaasti kutsua tänne todistajiaan ja että näin ollen oikeusviranomaiset eivät ole suostuneet ottamaan huomioon ~~mitä~~ mioon kaikkea asiassa saatavissa olevaa aineistoa.

Tähdäläiset taantumukselliset piirit taas kiinnittävät, kuten lukuisista julkisista lausunnoista voidaan huomata, tähän oikeusjuttuun

Lomanpyyntö.

Komu: Pyysi lomaa eduskuntatyöstä syyskuun 17 päiväksi. Pyyntöä puolletaan.

Yarkistettu:

Kuis Saun

Puheenjohtaja.

vakudeksi:

Rugbistad
Sinteer.

selman kanssa.

Liite 3 v. v. pöytäkirja: 12.2.35

Sos. demokraattiselle Eduskuntaryhmälle.

poliittisluontoisia toiveita. ~~Sääntö~~ Kun siitä toivotaan muodostuvan ensiluokkainen agitatiokeino oikeistopiirien palveluksessa, pelätään tietenkin kaikkea, mikä voisi vaikeuttaa täyden totuuden ilmituloa asiassa, sikäli kuin totuus saattaisi ~~erittäin~~ vaikeuttaa sanotun poliittisen tarkoituksensa saavuttamista. ~~Konkreettisuutta~~ Etukäteen, ennenkuin täysi materiaallinen selvyys asiasta on saavutettu, koetetaan synnyttää syytetylle epäedullinen mieliala, epäilemättä siinä toivossa, että tämä vaikuttaisi myös tuomareihin. Kaikkia, jotka puoltavat täyden selvyuden hankkimista asiasta, tehdään epäilyksenalaisiksi muka bolshevistisyydestä, ja oikeiston käsissä oleva puolivirallinen Suomen ~~Tietotoimisto~~ Tietotoimisto levittää sen tiedon, että ~~Rudlingin~~ Rudlingilla olisi muka aikomus järjestää Tukholmaan jonkinlainen "vastaoikeudenkäynti", ~~joka~~ ^{antaa} ~~hän~~ ^{antaa ymmärtää, että} ~~hän~~ ^{hän} osalleen/tullut kohtelu johtuisi tästä.

Ei ole varmuudella tunnettua, mikä viranomaisena on syyppä siihen, mitä tässä asiassa on tapahtunut. Samalla kuin tämä pitäisi saada tietää, on ~~kaiva~~ vaadittava, ettei sanotunlainen menettely uudistuisi. Pyydän sentähden valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n 1 momentin perusteella saada asianomaiselle hallituksen jäsenelle esittää seuraavat kysymykset:

- 1) Mikä viranomaisena oli antanut käskyn estää asienajaja Rudlingin tulo Suomeen?
- 2) Aikooko hallitus menetellä niin, että sellaiset Suomessa vahingoittavat ^{eivät} tapaukset kuin Rudlingin matkan kieltäminen/uudistuisi?

Helsingissä syyskuun 13 päivänä 1935.

Lomanpyyntö.

Komu: Pyynti lomaa eduskuntatyöstä syyskuun 17 päiväksi. Pyyntöä puolletaan.

Markistettu:
Kuis Saun
Puheenjohtaja.

vakaudeksi:
Rudling
Sihteeri.

selman kanssa.

Lähtö 3 v. v. pöytäkirja: 12. 2. 35

Sos.-demokraattiselle Eduskuntaryhmälle.

Sen johdosta, että hallituksen esityk-
sen yhteydessä ensi vuoden talousarviosta
varten tulee - eduskunnan viime keväänä
tekemän ennakkopäätöksen mukaisesti -
nyt päätettäväksi, että kansakoulun-
opettajilta joistetaan pularuosina lisäty
2 viikkotunnin ylityö, jolloin opettajat
saavat palkkiota myös jatko-opetuksesta,
samalla kuin jatko-opetuspalkkiokin
tulee korotetuksi kohtuulliseen suhteeseen,
mutta joka asian korjaus tulisi
hallituksen ehdotuksen mukaan pan-
tavaksi toimeen vasta ensi syksystä
alkaen,

rohtenen yksityisenä kansalaisena,
mutta oltuani kosketuksissa lukuisain
kansakoulunopettajain kanssa, arvoiselle
sos. demokraattiselle Eduskuntaryh-
mälle ehdottaa, että arv. Eduskunta-
ryhmä ryhtyisi sellaisiin toimenpiteisiin,
että joku ryhmän jäsen valtiovarain-
valiokunnassa tai eduskunnassa tekisi
aloitteen tämän asian korjaamiseksi
niin, että vähyvin ylityspalk-
kioiden maksaminen (sitten kun tuo

kahden viikkotunnin ylityö on poistettu) kuin
myös jatko-opetuspalkkiot muutetussa
muodossa maksettaisiin heti vuoden
1936 alusta alkaen.

Eduskuntaryhmä teki tällä toimen-
piteellään arvaamattoman palveluksen
kansanopetustyölle, koska tämän korjauksen
kautta kohotettaisiin opettajain työniloa
ja työtarmoa, jotka nyt ovat sen nekyän
tilanteen vuoksi toivottoman lamassa, -mutta
myöskin löisi se erikoisen suopaa mieli-
alaa varsinkin nuoremassa opettaja-
polvessa sos. demokraattista ryhmää koh-
taan.

Rohkenen toivoa, että esittämäni
asiat saa ansaittua huomiota arv.
Eduskuntaryhmän keskuudessa.

Suurimmalla kunnioituksella

Laakko V. Stenbacka.

Varsak. opettaja.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta,
joka pidettiin ryhmähuoneessa 12 p:nä syyskuuta 1935.
Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Andersson,
Eskola, Fagerholm, Hildén, Kanerva, Kettunen, Kilpi,
Kivisalo, Kulovaara, Kuusisto, Linna, Lumijärvi, Marttila,
Metsäranta, Paasivuori (sairas), Ruittinen (sairas), Räs-
sinen (sairas), Reinikainen (valtuuston kokouksessa),
Sinisalo, Valta ja Voionmaa (ulkomailla). Puhetta
johti Tanner ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Läsnäolo-oikeus.

Toveri Paavo Leppänen pyysi lupaa olla saapuvil-
la ryhmäkokouksessa.

Pyyntöön suostuttiin.

2 §.

Asutustilallisten lähetystö.

Ryhmäkokoukseen saapui asutustilallisten lähetys-
tö, jonka puolesta ryhmälle luettiin kirjallinen lau-
sunto asutustilallisten taloudellisen aseman paranta-
misesta. (Liite 1)

Puheenjohtaja Tanner vastasi ryhmän puolesta lähe-
tystölle huomauttaen m.m. että lähetystön koskettele-
ma asia on vakavasti askarruttanut ryhmän jäsenten
mieliä ja tulee ryhmä vakavasti harkitsemaan lähetys-
tön antamia tietoja ja sen esittämiä toivomuksia.

3 §.

Uskonnonvapauden puolesta pidetyn kansalaiskokouk- sen lähetystö.

Ryhmäkokoukseen saapui Helsingin työväentalossa
30.7.35 uskonnonvapauden puolesta pidetyn kansalais-
kokouksen lähetystö, jonka puolesta luettiin sanotun
kokouksen hyväksymä päätöslauselma. (Liite 2)

Puheenjohtaja Tanner vastasi ryhmän puolesta lä-
hetystölle todeten, että ryhmän jäsenten ajatukset käy-
vät pääasiassa yhteen lähetystön esittämän päätöslau-
selman kanssa.

Erään asiantuntijan kuuleminen.

valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin kuulla puolustusministeri Oksalan toimeksiannosta esiintyvän asiantuntijan eversti Grandellin lausuntoa armeijan perushankintakysymyksestä. Eversti Grandell tulee esittämään lausuntonsa myöhemmin lähemmin sovittuna päivänä.

Poliittisten sarjaesiintymisten järjestäminen.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin, että ryhmä järjestää yhdessä puoluetoimikunnan kanssa eri puolilla maata poliittisia sarjaesiintymisiä.

Ryhmän sihteeri Aattela valittiin ryhmän edustajaksi neuvottelemaan asian järjestämisestä puoluetoimikunnan kanssa.

Vaaliveron asettaminen.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti hyväksyttiin puoluetoimikunnan tekemä ehdotus komitean asettamisesta harkitsemaan määrättäisiinkö ryhmän jäsenille erikoinen kuukausittain suoritettava vaalivero. Ryhmän edustajiksi tähän komiteaan valittiin ryhmän taloudenhoitaja Kuusisto ja ryhmän toinen sihteeri Lonkainen.

Sotavahinkolainojen saaneiden lähetystö.

Ryhmäkokoukseen saapui n.s. sotavahinkolainojen saaneiden lähetystö, jonka puolesta m.m. esitettiin kirjallinen lausuma. (Liite 3)

Puheenjohtaja Tanner vastasi ryhmän puolesta lähetystölle lausuen m.m. että asian ydin on siinä, kuinka pitkälle katsotaan valtion velvollisuuksien k.o. vahinkojen korvaamisesta ulottuvan. Nyt k.o. piirit ovat saaneet valtiolta melkoista apua, mutta suuri osa toisella puolella olijoina on jäänyt ilman. Kiitti annetuista tiedoista ja vakuutti, että asiaan tullaan kaikkialla vakavuudella suhtautumaan.

Kysely Rudlingin tapauksen johdosta.

Esiteltiin тов. Wiikin laatima luonnos kyselyksi n.s. Rudlingin tapauksen johdosta. (Liitteenä v.v. pöytäkirjassa 12.9.35.)

Valmistusvaliokunta ehdotti, että Rudlingin ja Brantingin Suomessa osakseen saaman kohtelun johdosta tehtäisiin valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n mukainen kysely, mutta että sen yhteydessä ei kosketeltaisi n.s. Antikais-juttua.

Tanner: Käytti asiaa selostavan puheenvuoron. (Katso v.v. pöytäkirjaa 12.9.35.)

Wiik: Selosti ehdotustaan. Oikeisto on tehnyt Antikaisen jutusta poliittisen asian ja käyttä sitä omien tarkoituksien edistämiseksi. Olisi näin ollen välttämätöntä, että tämä asia paljastettaisiin ja siihen olen pyrkinyt selostaessani Rudlingin tapauksen poliittista taustaa.

Tanner: Kysymys on nyt siitä voidaanko joku toisen maan kansalainen estää kulkemasta maamme lävitse, jos hänen paperinsa ovat kunnossa.

Hakkila: Yhtyi v.v. kantaan.

Ampuja: Kannatti Wiikin ehdotusta.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin lähestyäkseen v.v. ehdotus.

Lomanpyyntöjä.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta myönnettiin Komul-le lomaa eduskuntatyöstä 17.9.

Hakkila pyysi lomaa eduskuntatyöstä 17.9. ja Sventorzetski 18.9.

Pyyntöihin suostuttiin.

Eräs tiedustelu.

Ampuja tiedusteli miksi puheenjohtaja Tanner ei talousarvion lähetekeskustelussa eduskunnassa puhunutkaan tulilukysymyksestä niinkuin ryhmäkokouksessa oli sovittu.

Tiedusteluun vastasi puheenjohtaja Tanner sanoen varustautuneensa puhumaan e.m. kysymyksestä, mutta kun heti talousarvion lähete keskustelun alussa pyydettiin paljon puheenvuoroja ja kun keskustelu muodostui hyvin pitkäksi ja kun hän lisäksi puhui eduskunnassa erään toisen asian johdosta, jäi tullikysymyksen käsitteleminen myöhemmässä vaiheessa suoritettavaksi.

V a k u u d e k s i :

H. Mattila
sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

K. Tanner
puheenjohtaja.

M. J. Welling

E. Sivola

Liite 1 ryhmän johtokirjään 12.9.35

Sosialidemokraattisen puolueen Eduskuntaryhmälle.

Asutuskysymys maassamme on yhä edelleen tärkeytensä vuoksi vilkkaan pohdinnan ja ratkaisun esineenä useammissa eri muodoissa. Maatalousalalla vallinneiden hinta- y.m. kysymysten vuoksi on asutusmaan hinnan määrääminen ja sille laskettavan koron suuruus viime aikoina muodostuneet tärkeimmiksi. Asutusmaan hinnoittelussa ja korko- ja kuole-
tusemaksujen suuruuden määräämisessä on pyritty seuraamaan n.s. käypää hintoja ja korkoa määrättäessä on nojaututtu liikeluoton korkoon, jota on käytetty lähtökohdana asutus-
luoton korkoa määrättäessä ottamatta huomioon asutuskysy-
myksen sosiaalista luonnetta kaikkien muiden tekijöiden edellä, sillä asutuskysymys on alunperin rakennettu yhteis-
kunnan perusteita määrävien kysymysten joukkoon ja siihen nojautuen ovat meillä syntyneet ensimmäiset asutuslaitkin.

Näin ollen olisi asutusluotto määrättävä mahdollisim-
man pienen koron rasittamaksi ellei kokonaan korottomaksi. Tällaisen käsityskannan on Eduskuntakin omannut viime syys-
istuntokauden alussa päättämällä asutusluoton koron 3 %:ksi. Tämän päätöksensä Eduskunta kuitenkin myöhemmin muutti asu-
tustilallisille myönnettävien vapaavuosien tuottaman edun toivossa. Tähän mennessä saatujen tietojen mukaan on tämä
vapaavuosien määrä supistunut varsin pieneen, useimmissa
kunnissa jäänyt kokonaan saavuttamattakin tai ainakin jäänyt
merkitystä vailla olevaksi kuolleeksi kirjaimeksi laissa.

Asutustilallisten taloudellisen aseman parantaminen on huolestuttanut Eduskuntaa siinä määrin, että esim. viime kevätistuntokauden alussa tehtiin tätä kysymystä korjaavia aloitteita useiden eduskuntaryhmien taholta ja useissa eri muodoissa. Meidän asutustilallisten asemaa oikeudenmukaisimmin tukee edustaja Sulo Salen eduskunta-aloite, joka parhaillaan on valiokunnissa käsittelynalaisena. Kun valtiovarainvaliokunta on ehdottanut tämän aloitteen hylättäväksi, käännyimme syvästi huolestuneina arv. Eduskuntaryhmämme puoleen siinä toivossa, että ryhmämme myötävaikuttaa tämän aloitteen hyväksytyksitulemiseen sitäkin suuremmalla syyllä kun tiedämme jokaisen kansanedustajan tuntevan maamme asutustilallisten nykyisen vaikean taloudellisen aseman, huolimatta siitä eduskunta- ja hallituspiireissä vallalla olevasta väärästä käsityksestä, että asutustilalliset ja varsinkin virkatalojen maiden lunastajat ovat saaneet lunastaa tilansa hiin hyvillä ehdoilla, etteivät ne kaipaa enää mitään korjausta.

Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 1935.

Asutustilallisten ja Vuokraajien Keskusliiton
hallitus:

Gaarlo Rytkölä *Rutikassalainen*
W. Humlander *Aug. Lierberg*
Kaarlo Osmani

Helsingissä 30 p:nä heinäkuuta 1935 pidetyn kansalaiskokouksen päätöslauselma:

"Tulenkantajain Seuran ja Akateemisen Sosialistiseuran toimesta koolle kutsuttu yleinen kansalaiskokous toteaa, että Suomen rikoslaissa olevien vanhentuneiden uskontorikospykälien ankaralla soveltamisella ja uusien poikkeuslakien avulla tosiasiallisesti on tehty loppu niistä Suomen kansalaisten oikeuksista, jotka uskonnonvapauden kuuluvat. Tällainen olotila, joka on syntynyt fascististen piirien pyrkimyksestä poistaa demokraattiset oikeudet, merkitsee taaksepäinmenoa yleisessä kehityksessä, vaaraa kulttuurivapaudelle ja ihmisoikeuksille.

Tämän vuoksi kokous kehoittaa kaikkia edistyksellisiä kansalaisjärjestöjä toimimaan ajatuksen- ja uskonnonvapauden palauttamiseksi ja turvaamiseksi järjestämällä kokouksia seuraavien tunnusten ympärillä:

1. Kirkko on erotettava valtiosta ja uskonnonopetus poistettava kouluista.

2. Vanhentuneet uskontorikospykälät on poistettava rikoslaista.

3. N.s. sosialistipykälä ja kiihoituslaki on kumottava.

Kokous toteaa, että taistelu ajatuksen- ja uskonnonvapaudesta liittyy oleellisena osana taisteluun ihmisoikeuksien puolesta, fascismia vastaan."

Liite 3 yleisen johtokirjeen 12.9.35

Arvoisille kansanedustajille!

(Koskee sotavahinkolainaa.)

Vapaussodasta koitui varsin suuria taloudellisia vahinkoja varsinkin niille osille maata, joissa rintamat joutuivat pitemmän ajan viipymään. Esimerkiksi Vesilahdella, Joutsenossa, Antreassa, Tampereella, Viipurissa ja Vammalassa y.m. paloi satoja yksityisten omistamia rakennuksia sekä useissa kunnissa kirkkoja, kouluja, kunnantaloja ja muita yleisiä rakennuksia irtaimistoiheen. Sen lisäksi hävisi muuten suuret määrät irtainta omaisuutta.

Sodan loputtua myönnettiin valtiovallankin taholta kyllä yleisesti, että kun nämä sotavahingot olivat syntyneet yhteisen asian vuoksi, niin olisi ne myöskin yhteisesti kestättävä.

Silloisten voimiensa mukaan koettikin valtiolta avustaa vahinkoja kärsineitä. Ensi hätään myönnettiin enimmänsä kärsineille n.s. kapinavahinkolainoja ja sitten erityisten arvioiden perusteella annettiin vähävaraisille avustuksia. Nämä avustukset jäivät kuitenkin vahinkojen todelliseen suuruuteen nähden varsin vähäisiksi, sillä avustuksia ei saatu rahassa, vaan obligationeissa, joiden myyntiarvo oli keskimäärin noin 40—60 %:ia, eikä valtio ole näitä obligatioita vieläkaan arvonnän perusteella lunastanut. Tavarann hinnat samalla nopeasti nousivat, joten rakennus- y.m. kulut nousivat avustusmäärää monin verroin kalliimmiksi. Avustukset yhdessä lainojen kanssa eivät näin ollen riittäneet uudisrakennuksiin ja tuhoutuneen irtaimiston hankkimiseen, vaan aiheutui vahinkokärsineille varsin yleisesti lisävelkaantumista. Käyttäessään avustusmuotona sotavahinkolainoja, tunnusti valtio varsinaisten korvausten riittämättömyyden. Näitä lainojakin annettiin yleensä suhteellisen varovaisesti, eikä niitä annettu kenellekään enempää kuin että lainojen ja avustuksen yhteinen määrä nousi korkeintaan alhaisen arvion mukaan kärsittyjen vahinkojen määrään. Nämä lainat olivat alkuperäisten lainahtojen mukaan 5 ensimmäistä vuotta korottomia, minkä jälkeen niille juoksi 5 %:n vuotuinen korko sekä kunnille 1/4 %:n korvaus hoitokuluista ja oli ne kuolettava 15 vuodessa. Erinäisiä kertoja on lainojen kuoletuksen ja korkojen maksuaikaa sitten lykätty, minkä ohessa maaliskuun 9 päivänä 1934 annetulla lailla on myönnetty eräille lainojen saajille lainojen takaisinmaksussa joitakin helpoituksia.

Tätä lakia on ilmeisesti hyvästä tarkoituksestaan huolimatta selvästi monissa kohdin pidettävä vaikutuksiltaan epäonnistuneena. Se on antanut kylläkin vähäisen helpotuksen muutamille lainojen saajille, kun sen mukaan usein varakkaammat ja suurimpien lainojen saajat saivat helpoitusta, mutta vähävaraiset, pienempien lainojen saajat jäivät osattomiksi näistä helpoituksista.

Myöskin on lain suoma helpotus myönnetty lainojen takaaajille vain siinä tapauksessa, että takaaaja on joutunut jo lainan omiin nimiinsä ottamaan ja alkuperäinen lainanottaja oli oikeutettu helpotusta lainasta saamaan. Kuitenkin takaaajat ovat jo hyvin monissa tapauksissa alkuperäisen sitoumuksensa nojalla joutuneet rahalla maksamaan suuriakin sotavahinkolainoja tai ovat niistä vastuussa, sekä sellaisessa tapauksessa, että lainat ovat talon mukana jo siirtyneet muiden, kuin alkuperäisten velallisten vastattaviksi, että sellaisissa tapauksissa, että alkuperäinen lainansaaja on muiden lainsisältämien rajoitusten johdosta joko kokonaan, tai ainakin osittain estynyt helpotusta saamasta, vaikka hän nykyään on varaton. Kun valtio vielä takaaajia kuulematta on pidentänyt lainojen maksuaikoja ja samalla takaaajien vastuuajojen kestämistä ja kun näihin takauksiin ei yleensä menty kevytmielisesti, vaan ihmisystävällisyydestä ja hätään-

joutuneitten avustamiseksi ja usein keskinäisen toistensa tukemisen tarkoituksessa, niin olisi valtiolla erikoinen syy helpottaa näiden lainojen suorituksia kaikkien takaaajien osalta.

Kohtuutonta on myöskin ollut jättää kunnat ja seurakunnat 1934 vuoden lain suomasta hel-
potuksesta osattomiksi, koska kuntien asema tällaisilla paikkakunnilla jo senkin vuoksi on taval-
lista vaikeampi, että suurin osa veronmaksajista on sodan aiheuttamien omaisuusmenetysten joh-
dosta menettänyt osan veronmaksukykyään. Muutenkin kunnat jo joutuvat kohtuuttomaan vas-
tuuseen näistä lainoista monissa sellaisissa tapauksissa, joissa sekä lainojen saajat että takaaajat
ovat tulleet maksukyvyttömiksi tai lainojen vakuudet muuten ovat huonontuneet.

Olisi kuitenkin erinomaisen toivottavaa, että sotavahinkolainojen korvaamista koskeva ky-
symys saataisiin kerta kaikkiaan selvitettyksi, varsinkin kun valtion taloudellinen asema siihen
nyt antaa aivan toisenlaiset mahdollisuudet kuin vuosina 1918—1919.

Valtio on täyteen määrään korvannut erilaiset muutkin kapinavahinkoihin verrattavat va-
hingot, kuten m.m. n.s. patterivahingot ja valtion virkamiesten Venäjälle jäänyttä omaisuutta
kohdanneet vahingot, ja onpa valtio rientänyt maksamaan korvausta erinäisten ulkomaalais-
tenkin sodassa kärsimistä vahingoista. Muuallakin on esim. maailmansodassa kaikkialla tietä-
västi pyritty sotavahinkoja kärsineille nämä vahingot korvaamaan. Tähän nähden rohkenevat
sotavahinkolainoja saaneet nyt kunnioittavimmin odottaa.

- 1) että alkuperäiset lainansaajat tai heidän perillisensä kokonaan vapautetaan laino-
jen maksamisesta;
- 2) että sikäli kuin lainat ovat joutuneet takaaajien suoritettaviksi tai vastattaviksi,
takaaajat olisi vapautettava niistä maksamasta; ja
- 3) että kunnat ja seurakunnat on asetettava samaan asemaan kuin yksityiset lainojen
saajatkin.

Helsingissä syyskuun 11 päivänä 1935.

Kuntien, seurakuntien ja lainanottajien valtuuttamina:

T. Olkinuora, Jääski
A. Ahtiainen, Jääski
Arvo Järvinen, Joutseno
Oskari Lakka, Joutseno
Tuomas Matikainen, Joutseno
Juho Turunen, Taipalsaari
E. Rääpiö, Lemi
Antti Moisio, Nuijamaa
Eero Kuutti, Tyrvää
K. Syväanne, Messukylä
Emil Melkkeri, Vesilahti
Hannes Bergius, Vesilahti
Väinö Lehmusto, Längelmäki
Juho Kurki, Antrea

Onni Nojonen, Virrat
Jussi Hannula, Sääksmäki
Armas Ihalainen, Rautu
Matti Heikkilä, Pälkäne
Juho Nikkilä, Lempäälä
Lasse Palmroth, Etelä-Pirkkala
Eetu Jussila, Orivesi
Väinö V. Lius, Valkjärvi
E. Sipponen, Valkjärvi
Ahti Virkkala, Vammala
A. Johansson, Savitaipale
A. Paimensaari, Savitaipale
Iivari Lappalainen, Heinjoki.

Pöytäkirja

Sosiaalidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistus-
valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuo-
neessa 26 p:nä syyskuuta 1935. Saapuvilla olivat:
Aaltonen, Aattela, Komu, Koponen, Kuusisto, Lehtokoski,
Linna, Lonkainen, Marttila, Ryömä, Syrjänen, Tanner ja
Tolonen sekä puolustoimikunnan edustajina Harvala
ja Wiik. Puhetta johti Tanner ja pöytäkirjan kir-
joitti Aattela.

1 §.

Kotimaisen viljan menekin edistämistä koske-
van lain jättäminen lepäämään.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmä päät-
täisi äänestää lepäämään yli vaalien ehdotuksen
laiksi kotimaisen viljan menekin edistämisestä
annetun lain muuttamisesta.

2 §.

Elinkeinolain muuttaminen.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmä kan-
nattaisi ed. Tarkkasen y.m. v. 1879 elinkeinoista
annetun asetuksen muuttamista tarkoittavan lakialot-
teen ja suuren valiokunnan siitä antaman mietinnön
hyväksymistä.

3 §.

Kansanedustajain lukumäärän vähentäminen.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmä vas-
tustaisi ed. Virkkusen y.m. kansanedustajain luku-
määrän vähentämistä tarkoittavan toivomusalotteen
hyväksymistä.

4 §.

Helsingin Kisatoverien kirjelmä.

Esiteltiin Helsingin Kisatoverien kirjelmä, josta
ryhmä pyydetään osallistumaan eräaseen viestintä-

suun, joka pidetään Helsingissä 29/9-35.

Ryhmäkokoukselle päätettiin ehdottaa, että ryhmä osallistuisi sanottuun viestinjuoksuun, jos riittävä määrä ryhmän jäseniä ilmoittautuisi osanottajiksi, ja että asian järjestäminen jätettäisiin K o m u n huoleksi.

5 §.

Hilja Pärssisen hautaus.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmän puheenjohtajat Tanner ja Pekkala sekä v.v. jäsen Lehtokoski laskevat ryhmän puolesta seppeleen H i l j a P ä r s s i s e n paarelle.

Lisäksi ehdotetaan, että ryhmä osallistuisi rahallises-
tiken Klannon hallintoneuvoston huoneustossa järjestettävään kahvitarjoiluun.

6 §.

Ryhmäkuri.

Sen johdosta, että ryhmän jäsen J. Kosonen oli ryhmän luvatta poissa eduskunnan istunnosta kiihoituslain hylkäämistä tarkoittavan aloitteen toisen käsittelyn aikana ja täten aiheuttanut sen, että sanottu aloite tuli sanotus-
sa istunnossa häntä tasan mennessä arvan perusteella hylä-
tyksi, päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä kiin-
nittäisi vakavaa huomiota ryhmän jäsenten luvattomaan pois-
saoloon eduskunnan istunnoista ja , että toveri Kososelle
annettaisiin asian johdosta vakava huomautus.

7 §.

Nuorten Ystävät-yhdistyksen kirjelmä.

Merkittiin saapuneeksi Nuorten Ystävät-yhdistyksen kirjelmä. (Liite 1)

8 §.

Etsivän keskuspoliisin kirjelmä.

Esiteltiin Etsivän keskuspoliisin lähettämä kir-
jelmä, jossa selostetaan ruotsalaisen asianaajan Arvid
Rudlingin Rajajoella toimitetun matkan estämisen syitä.
(Liite 2)

Merkittiin saapuneeksi.

9 §.

Eskolan kirjelmä.

Esiteltiin ryhmän jäsenen V. Eskolan kirjelmä, jossa
toveri Eskola ehdottaa, että suureen valiokuntaan valittai-
siin joku maatalousvaliokunnan meikkiläinen jäsen siksi ai-
kaa kun sanottu valiokunta käsittelee asutuslakia. (Liite 3)

Lyhyen keskustelun jälkeen todettiin, että kirjelmässä
ehdotettua toimenpidettä on vaikea järjestää ja että asian
on annettava näin ollen raueta.

10 §.

Lomanpyyntö.

Kujala pyysi kunnallisen tehtävän vuoksi lomaa
eduskuntatyöstä 27/9.

Pyyntöä päätettiin puoltaa.

11 §.

Laki kunnallisesta huoltolautakunnasta.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrittäminen
hallituksen esitykseen laiksi kunnallisesta huoltolautakun-
nasta ja valiokuntien asian johdosta antamiin mietintöihin.

Lehtokoski: Huoltotoiminnan keskittämisessä mennään
liian pitkälle. Kunnille pitäisi antaa oikeus perustaa itse-
näisiä lastensuojelulautakuntia.

Linna ja Tolonen yhtyivät edelliseen.

Keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmäkokoukselle
ehdottaa, että ryhmä kannattaisi lakiehdotuksen hyväksymistä
sekä että asian toisessa käsittelyssä eduskunnassa lakiehd-
otukseen yritettäisiin saada sellainen muutos kuin laki- ja
talousvaliokunnan mietintöön liitettyssä valiokunnan sos.-dem.
jäsenten vastalauseessa ehdotetaan. (Koskee kunnille oikeuden
varaamista itsenäisten lastensuojelulautakuntien perustamiseen).

12 §.

Lastensuojelulaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrittäminen
hallituksen esitykseen lastensuojelulaiksi ja valiokuntien
sen johdosta antamiin mietintöihin.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmä äänestäisi
lakiehdotuksen hyväksymisen puolesta.

Irtolaislaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen hallituksen esitykseen irtolaislaiksi ja valiokuntien sen johdosta antamiin mietintöihin.

Wiik: Lakiehdotuksessa laajennetaan suunnattomasti irtolaiskäsitettä. Tämä saattaa johtaa siihen, että esim. rehellisellä työnhakumatkalla olevia työttömiä työläisiä tultaisiin kohtelemaan irtolaisina. Eräs lakiehdotuksen heikkoja puolia on myöskin se, että se antaa hallinnolliselle viranomaiselle oikeuden riistää joltakin henkilöltä hänen vapautensa. Huomautti, että m.m. Ruotsissa on herännyt voimakas vastustus hallinnollisen vallan käyttöä kohtaan e.m. laisissa tapauksissa. Ehdotti, että ryhmä äänestäisi lain hylkäämisen puolesta.

Lonkainen: Yhtyi Wiikin ehdotukseen.

Linna: Laki- ja talousvaliokunta on kyllä parantanut hallituksen esitystä. Jos irtolaislaki hylättäisiin, mutta toiset huoltolait hyväksyttäisiin niin se rikkoisi sen kokonaisuuden, johon huoltolakien säätämisellä pyritään.

Tolonen: Vastusti lakiehdotuksen hylkäämistä.

Tanner: Jos nyt käsiteltävänä oleva lakiehdotus hylätään, niin vanha laki jää voimaan. Asian toisessa käsittelyssä olisi lakiehdotukseen koetettava saada korjauksia ja ryhmä voisi myöhemmin päättää hyväksyykö se lakiehdotuksen vaiko ei.

Keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmän taholta tehtäisiin lakiesityksen toisen käsittelyn yhteydessä asianmukaiset muutosehdotukset, ja että ryhmä päättäisi myöhemmin lain hyväksymisestä taikka hylkäämisestä.

Alkoholilaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen hallituksen esitykseen alkoholililaiksi ja asianomaisten valiokuntien asian johdosta antamiin mietintöihin.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan että ryhmä äänestäisi lakiehdotuksen hyväksymisen puolesta.

Nimismiesten palkkojen korottaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen hal-

lituksen tulo- ja menoarvioesityksen yhteydessä tekemään nimismiesten palkkojen korottamisehdotukseen.

Ryömä: Selosti asian käsittelyä valtiovarainvaliokunnan asianomaisessa jaostossa. Hallitus esittää nimismiesten, joiden palkat ovat erisuuruisia, palkkojen korottamista yhdellä palkkalukalla.

Tanner: Järjestysvalta pitäisi saada tyytyväiseksi. Oli sitä mieltä, että palkankorotukseen olisi suostuttava.

Komu: Hyväksyi palkankorotuksen, mutta oli sitä mieltä että nimismiehiltä pitäisi ottaa pois oikeus toimia asianajajina.

Aaltonen: Kannatti palkankorotusta.

Syrjänen: Samoin.

Marttila: Samoin.

Keskustelun päätyttyä todettiin, että v.v. on palkankorotuksen myöntämisen kannalla.

V a k u u d e k s i :

Ernst Rattila
Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

Matti Tamm
Puheenjohtaja.

Sosialidemokraattisen puolueen Eduskuntaryh-
mäille.

Syytä, että Muskunnassa tulee lähiaikoina
käsiteltäväksi herrojen edustajien Kestin, Rytingin, Hautalan, Nis-
kasen, Janhosen, Salon, Soinisen, Koivurannan, Hännisen, Malkamäen,
Huotarin, Koivulahti - Lehtosen, Herralan, Tapanisen, Kaijalaisen,
Meriläisen, Lahtelan, Lehtosen ja Lohen aloite, jossa ehdotetaan:

"että Muskunta ottaisi vuoden 1936 tulo-ja me-
noarvioon 900.000 markan suuruisen määrärahan Muhoksen kunnassa si-
jaitsevan Pohjolan poikakodin kotikunta-rakennuksen rakentamista
varten", pyydämme kunnioittavimmin kääntyä arvoisan Eduskuntaryh-
män puoleen esittäen lyhyesti laitoksen vaiheita ja toimintaa kos-
kevan selostuksen arv. Eduskuntaryhmällemme.

Oulun kaupungissa vuodesta 1907 toiminut
"Nuorten Ystävät"- niminen yhdistys, jonka työn kohteena on alusta
alkaen ollut huonohoitoinen ja laiminlyöty lapsi ja jonka työ on
suuntautunut niin Oulun kaupungin ja sen lähiympäristön kuin koko
Pohjois - Suomenkin hyväksi, perusti v. 1915 Muhokselle Pohjolan
poikakoti-nimisen kasvatuskodin huonohoitaisia ja laiminlyötyjen
poikien tietopuolista ja käytännöllistä opettamista ja kasatta-
mista varten, jollaista laitosta ei koko Pohjois-Suomessa ole ol-
lut moniin vuosiin sen jälkeen kuin niin sanottu Särkelän kasvatus-
laitos Oulunsalossa lopetti toimintansa.

Pohjolan Poikakoti aiottiin alkuaan vain
15 - 25 oppilasta varten. Pian kuitenkin tultiin huomaamaan, että
maakunnassamme, jossa lastensuojeluasialla oli osaksi tuntematon, osak-
si hyvin vähän harrastettu, herättiin tässä asiassa. Poikakotia

täytyi laajentaa melkoisesti, niin että siellä nyt on jo 136 oppilaasta aina Lappia ja muita rajaseutuja myöten. Kehitys viittaa siihen, että lopullinen oppilasmäärä siellä tulee olemaan noin 150-165 paikkeilla, eli jokseenkin yhtä suuri kuin Pohjois-Suomen kuntain lukumäärä kerrottuna kahdella oppilaspaikalla.

Tätä laitoksen laajentumista ei ole paheksuttava. Siitä päin vastoin aiheutuu:

että oppilashoito tulee halvemmaksi kuin 2 - 3 pienemmissä laitoksessa, joihin olisi kustannettava kansakoulu- ja ammattiopetus;

että isommassa laitoksessa on ollut helpompi järjestää oppilaiden tulevaa toimeentuloa silmällä pitäen täydellinen ja monipuolinen ammattikasvatus.

Oppilasten opetus- ja kasvatustyökään ei ole tästä kärsinyt sillä oppilaat ovat kodissa ryhmitetyt käytöksen ja iän mukaan pienempiin ryhmiin - kotikuntiin asumaan.

Uuden Köyhäinhuoltolain vaatimuksesta ovat kunnat Pohjois-Suomessakin ryhtyneet perustelemaan kunnallisia lastenkoteja. Tämän tähden ei ole odotettavissa, että maakuntaan perustettaisiin lähitulevaisuudessa uusia lastensuojelulaitoksia, jollainen poikakoti on. Pikemminkin on luultavaa jopa toivottavaakin, että kunnalliset lastenkodit leviäisivät joka kuntaan ja Pohjolan poikakoti olisi jonkinlainen keskuslaitos kaikkia Pohjois-Suomen kuntia varten, johon kunnat voisivat sijoittaa lastenkodeistaan vaikeimmat eli sellaiset lapset, joita ei tavallisessa lastenkodissa ja kansakoulussa voida pitää, ja joita varten ~~siis~~ eivät kunnat itse - suurten kustannusten tähden - voine perustaa erityistä keskuslaitosta, mikä olisi-kin nyt - Pohjolan poikakodin pystyessä tyydyttämään koko Pohjois-Suomen tarpeet tässä asiassa - ja kuntien päästessä halvalla (vrk:lta ~~4~~ 4 $\frac{1}{2}$ - 6 mk) hoitomaksuilla - turhaa haaskausta.

Että kehitys on tähän suuntaan kulkenut lienevät todenneet valtion viranomaiset ja monet laitoksella käyneet Herrat Muustajat. Samoin ovat he olleet tilaisuudessa paikan päällä toteamaan, että lai-

tos rakennuksien, maataloutensa ja ammattiopetuksensa puolesta on muuten hyvässä kunnossa, mutta että sen kouluhuoneet ovat tavattoman antaat ja pienet; luokkahuoneessa, jonka pinta-ala on n. 6x8 m annetaan opetusta 30 - 70 oppilaalle 10 & 13 tuntia päivässä ja toisessa luokkahuoneessa, jonka pinta-ala 6 x-5 m annetaan 16 - 38 oppilaalle opetusta päivässä 7 - 9 tuntia, osalle oppilaista täytyy luokkahuoneiden puutteessa antaa tietopuolista opetusta verstaashuoneissa, joissa päivät työskennellään), voimistelusalia ei laitoksella ole ollenkaan; samoin siltä puuttuu aivan välttämätön kokous-, rukous- ja juhlasali. Ja, jos laitokseen ajetaan sijottaa 150-165 oppilasta, minkä oppilasmäärän sisään-tulo voi tapahtua jo alkaneen syyskauden kuluessa, käyvät sen oppilasasuntolat, jotka jo ovat yllä-asuttuja (eräessäkin Tapiola-nimisessä oppilaskodissa on - kokonaista 48 poikaa, vaikka lukumäärän pitäisi olla korkeintaan 36 - 40) aivan epähygienisiksi.

Laitoksella on, erään vanhan ränsistyneen ja hygienisesti aivan sopimattoman Väinölä-nimisen oppilaskodin, -joka on vanha talonpoikausrakennus - ja johon antain sopii korkeintaan 16 oppilasta, kun siinä hoitajakunnan lukumäärän mukaan hyvin voisi olla hoidettavana 36-40 oppilasta, - tilalle rakennettava ensi tilassa uusi tilava ja hygieniset vaatimukset täyttävä kotikuntarakennus.

Kun nyt laitosta on käyty rakentamaan lopulliseen tarkoitustaan vastaavaan kuntoon, on pidettävä mielessä:

että monien melkeimpä kaikkien Pohjois- Suomen kuntien taloudellinen tila on ahdas ja vaikea;

että Valtio on rakennanut ja yllä pitää Etelä- ja Keski-Suomen varakkaille ja viljaville seuduille monta komeaa kasvatuslaitosta.

Tästä syystä on liikaa odottaa ja vaatia, että nykyisen yksityisten ja kunnallisten kasvatuslaitosten valtioapua säättävän lain, joka vahvistettiin vuonna 1922, mukaan, tätä Pohjois- Suomen tarpeita varten perustettua laitosta varten- sen rakennustoimintaa ajatellen - valtion puolesta annettaisiin avustusta vain 50 % ja loput olisi kunnilta ja muutoin maakunnasta kerättävä. - Tämä tehtävä on

maakunnan varallisuuteen katsoen aivan ylivoimainen ja nykyään - pulakauden vielä täällä kaikkialla tuntudessa - aivan mahdoton toteuttaa. Pohjois-Suomella on sitä/paitsi aina ja kaikessa valtion yhteiskunta-elämää uudistavassa toiminnassa joutunut olemaan syrjäytetyssä lapsipuolen asemassa, mihin edellä mainittu lakikin sen asettaa, jollei Eduskunta löydä asiaan apua saada. - Tämän takia Pohjolan poikakodinkin uutisrakennuksen rahoitusasia saatava siten ~~JÄRJESTÄMÄ~~ järjestetyksi, että lain mukaan Sosialiministeriö käyttövaroistaan myöntää rakennustyöhön avustusta 50 % ja arvoisa Eduskunta loput 50 %, jolloin Pohjois-Suomella olisi edes jossain määrin rinnastettu Etelä- ja Keski-Suomen seutuihin ja tässä tärkeässä opetus- ja kasvatustyökykyksessään autettu koko maakuntaa.

Pohjolan poikakoti tarvitsee aivan ensitilassa uuden kotikuntarakennuksen. Sitä varten on jo Yleisten Rakennusten Yllähallitus Sosialiministeriön määräyksestä laatinut piirustukset työselityksen ja kustannusarvion, mikä päättyi smk:n 2.520.000:-- . Työt ovat jo urakoitsijain arvioitavana ja aloitetaan syyskuun kuluessa.

Uuteen kotikuntarakennukseen tulee sijoitettavaksi:

I:n kerrokseen: yhden perheellisen kaitsijan asunto, sairausali kulkutautien y.m.s. varalle, lääkärin + sairaanhoitajan huone, vierashuone oppilaiden sukulaisille y.m., askarteluhuone kotikunnan oppilaille, keskuslämmityshuone, laitoksen vaatteiden pesula ja kuivaamo ja varastohuoneita.

II:n kerrokseen: oppilaskoti 36-40 pojalle, hoitajattaren huone, yksi luokkahuone ja ~~rauhattomasti~~ voimistelu- eli juhlasali.

Ullakolla suuri, yhteinen vesisäiliö laitosta varten. -

Nykyinen andas ja epähygieninen Väinölä-kotikuntarakennus sisustetaan perheellisten kaitsijain asuntolaksi.

Näin tulee Pohjolan poikakoti lopulliseen kuntoon ja voi vastata täyden oppilasmäärän tyydyttäen siten koko maakunnan laitostarpeen tällä alalla/pitkiksi ajoiksi.

Uutisrakennuksen kustannusarvio nousee melkoiseen summaan, mutta, jos otetaan huomioon kaikki se, mihin edellä on viitattu, niin

ei pidettäne Eduskunta-alotetta kohtuuttomana. Mikä olisi suotavampaa kuin se, että valtion puolelta osoitettaisiin samaa huolenpitoa tässäkin asiassa pohjoiselle maakunnallemme, kuin maan varakkaimmillekin seuduille, eikä siltä vaadittaisi enempää kuin etelä osilta maastamme.

Väitettäne, ettei poikakoti ole valtion laitos. Tähän pyydämme kunnioittavimmin huomauttaa: poikakoti on kuin valtion laitos. Sen hallussa on valtion maatila; se nauttii valtioapua ja on siksi yhtä tarkan valvonnan alainen kuin valtion laitoksetkin. Yksityisenä laitoksena se saa vuosittain melkoisia lahjoituksia hankintojensa yhteydessä jopa suoranaisia lahjoituksiakin, joita tuskin valtion laitokset saavat. Tämä jo helpottanee osaltaan yhteiskunnallisia kustannuksia.

Edellä esitettyyn viitaten pyydämme kunnioittavimmin:

että arvoisa Eduskuntaryhmämme hyvin tuntien Pohjois-Suomen tarpeet ja voimat puoltaisi yksimielisesti, että alotteen mukainen 900.000:- markan suuruinen lisäavustus uutisrakennustyötä varten Pohjolan poikakodissa otettaisiin Nuorten Ystävät yhdistystä varten Valtion vuoden 1936 tulo- ja menoarvioon,

että arv. Eduskuntaryhmämme yksimielisesti puoltaisi varattavaksi niiksi varoiksi, jotka Sosialiministeriö lain mukaan jakaa, sellaisen määrärahan, että siitä voidaan Pohjolan poikakodin uutisrakennustyötä varten myöntää lain mukainen 50 % avustus.

Anomuksemme lisäksi pyydämme viitata siihen lastensuojeluharastukseen, mikä maakunnassamme on herännyt ja mitä on omiaan todistamaan se tosiasia, että kunnat ovat antaneet kasa-asioistaan huolimatta avustaneet laitoksen maatalous- ja verstaarakennusten rakentamista noin 50 %:lla.

Samalla pyydämme esittää laitoksen työskentelyohjelmasta seuraavaa: Paitsi, että poikakoti on huomattava tekijä yhteiskunnallisessa lastenhuoltotyön alalla maassamme ja erikoisesti Pohjois-Suomessa, palvelee se maakuntaa muussakin suhteessa. Laitoksen maatila uutisraivauttoineen (raivattu suota yli 40 ha), viljelyksineen, kasvitarhoineen, maatalous- ja oppilashoidollisine rakennuksineen, verstaineen ja kar-

Joineen on muodostunut yhdeksi maakunnan huomatuksi opintoretkeily-
paikaksi. Yli tuhanneksi on laskettava vuotuinen opintoretkeilijäin
poikakodissa vierailuva määrä. Vähäkei ei ole arvioitava sen tietopu-
puolimen ja käytännöllisen opetuksen määrää myöskään mitä laitos vuo-
sittain antaa lukuisalle oppilaspärvälle ja 10- nais- ja miesharjoj-
telijalle. Laitoksen maatila käsitti alkuaan 42 ha peltoa ja niit-
tyä. Uutisraivaus y.m. työn kautta on se lisääntynyt nyt 120 ha. Laito-
toksella on nautakarjaa yli 40 päätä, joista ~~XXXXXX~~ 12 I ja L.S-
K kantakirjassa. Keskituotanto on jalostuksen alaisesta karjasta ol-
lut 2.850 kg maitoa, 4,2 % rasvaa. Sikoja on laitoksella: 28 emakkoa,
I karju, 10 lihotussikaa ja poreaita myydään vuosittain n. 350-500
kpl. Kanalassa on 350-600 kanaa.

Verstaat valmistavat yli laitoksen oman tarpeen: vaatteita,
jalkineita, metallitöitä, sidontatöitä ja puutöitä.- Näin laitos pys-
tyy antamaan oppilailleen ja harjottelijoilleen mitä monipuolisemman
valmennuksen elämää varten. Oppilaat saavat laitoksella sitäpaitsi
ala-,apu-,kansa- ja 2 vuotisen jatko- ja rippikouluopetuksen sekä
kouluaan päätyttyä ottavat innolla osaa Kansanvalistusseuran opinto-
kerhotyöhön. Laitoksesta päästyään palaavat oppilaat joko kotinsa ~~IX~~
tai muualle työhön, harjottelijat siirtyvät talous- tai lastenhoito-
kouluihin ja sieltä laitostyöhön eri aloille.

Laitoksesta päästyään ovat oppilaat menestyneet suurin ~~XXXX~~
piirtein varsin tyydyttävästi. Viime vuoden lopulla laaditun tilaston
mukaan oli sortunut uudelleen rikosten teille 8,58 % pois päässei-
den lukumäärästä ja muutoin epätydyttävästi käyttäytynyt 9,4 %. Lai-
tos on siksi nuori, tuli syyskuun I päivä toimineeksi 20-vuotta, et-
teivät nuot numerot liene lopullisia. Mutta toivoa antavia ne ovat
työssä mukana oleville ja kannustavat yhteiskuntaa antamaan varoja
tähän työhön. Skandinaavian maissa ovat vastaavat numerot 20 - 25 %
ja 25 - 30 %.

M u n o k s e l l a, syyskuun 11 p:nä 1935.

Nuorten Ystävät - yhdistyksen puolesta:

Georg Wenerberg
lehtori, esimies.

Antti-Liisa

P.m.

Jo Antikaisen jutun alkuvaiheissa viime marraskuussa nostettiin Ruotsin kommunistien taholta ankara melu Antikaisen puolesta. M.m. marraskuun 19 päivänä oli Ruotsin kommunistisen puolueen kominternilaisen suunnan äänenkannattaja "Ny Dag" julkaissut O.W. Kuusisen kehoituksen vastalauseliikkeen aikaansaamiseksi Antikaisen asiassa. Kiihoitusta Suomea vastaan ja maamme oikeuslaitoksen halventamiseksi on Ruotsissa senjälkeen hoidellut sikäläinen Punainen Apu lehtikirjoitusten, vastalausekokousten ja -postikorttien painatuksen ja lähettämisen, rahankeräyksen y.m.s. toiminnan muodossa, kunnes edellämäinittu "Ny Dag" 8/3 -35 N:ossa 57 (liite I) ilmoitti, että on perustettu erikoinen komitea Antikaisen puolustamista varten. Tämän puolustuskomitean toimesta julkaistiin sittemmin 23/7 saman "Ny Dag" 'in N:ossa 168 uutinen (liite II), jossa m.m. ilmoitettiin asianajaja Arvid Rudlingin niinä päivinä komitean toimeksiannosta matkustaneen Leningradiin asettuakseen yhteyteen niiden 22 neuvostovenäläisen todistajan kanssa, joita tuomioistuin Helsingissä oli kieltäytynyt asiassa kuulemasta, ilmoittaen puolustuskomitea suunnittelevansa erikoisen vastaoikeudenkäynnin järjestämistä Tukholmassa voimakkaan mielipideilmaisun aikaansaamiseksi Suomessa langetetun, ilmeisesti väärän (orättfärdig) tuomion johdosta. Edellämäinitun puolustuskomitean kokoonpano osoittaa, että sen tarkoituksena eivät ole olleet oikeudelliset näkökohdat, vaan maamme oikeuslaitoksen halventaminen, kommunistisessa hengessä, kuten oheenliitetty lyhyt selostus komitean kokoonpanosta (liite III) ja erinäiset sanomalehtileikkelet osoittavat.

Asiainministeriölle.

Kun siis näytti ilmeiseltä, että Rudlingin matkan tarkoituksena oli mainitun, Suomen oikeuslaitoksen halventamiseksi tarkoitetun vastaoikeudenkäynnin valmistelu eikä ollut sallittava, että Rudling, joka Venäjällä ilmestyville suomalaisille lehdille antamissaan haastatteluihinsa jommuutenkin oli julkisuudessa ilmituonut ennakkokäsityksensä hovioikeuden vahvistaman kihlakunnan oikeuden tuomion oikeudenvastaaisuudesta, tässä maallemme vahingollisessa tarkoituksessa tulisi käymään Suomessaakin, antoi etsivän keskuspoliisin päällikkö 12/8 määräyksen, että hänen maahantulonsa Venäjältä palatessa oli estettävä ulkomaalaisten maahantulosta ja oleskelusta maassa 27/5 -33 annetun asetuksen 13 §:n nojalla. (Kun etsivästä keskuspoliisista annettiin määräys Rudlingin maahanpääsyn estämisestä, oli samalla keskustelua siitä, että asiasta olisi neuvoteltava ulkoasiainministeriön kanssa, mutta kesälomien vuoksi ja kun ei odotettu Rudlingin vielä lähipäivinä palaavan, ei neuvottelua ehditty asiasta pitää.)

Kun Rudling 15/8 illalla saapui Rajajoelle, ilmoitettiin hänelle, ettei hänen voida sallia saapua Suomeen, josta koetettiin saada hänet palaamaan takaisin, mutta venäläisiltä viranomaisilta, joiden puoleen puhelimitse asiassa käännyttiin, ei saatu vastausta. Senteiden jäi Rudling seuraavaan aamuun saakka Terijoelle etsivän keskuspoliisin saatteluun, palaten sitten Venäjälle. Matkansa tarkoituksena koskevaan tiedusteluun oli hän ilmoittanut aikovansa poiketa Helsinkiin viipyykseen siellä Antikaista koskevan asian vuoksi. Vasta jälkeempäin on eräissä Ruotsin lehdissä väitetty Rudlingin matkan tarkoituksena olleen todistusaineiston kerääminen Korkeinta Oikeutta varten eikä puolustuskomitean taholta ole tietävästi vielä kukaan peruutettu vastaoikeudenkäyntisuunnitelmia.

Rudling oli Terijoella ollessaan tiedustellut, oliko Helsingin lentosatama vapaasatama, johon tiedusteluun hän

sai kieltävän vastauksen.

Venäjälle takaisin toimitettuna oli Rudling sieltä käsin ulkoasiainministeriöltä pyytännyt kauttakulkulupaa, mikä samaten oli evätty.

Esitetty väitös siitä, että Rudlingiin kohdistetun toimenpiteen tarkoituksena olisi ollut hänen keräämäänsä todistusaineiston estäminen Korkeimpaan Oikeuteen saapumasta, on keksitty, koska valitusaika Antikaisen asiassa päättyi vasta viime elokuun 30 päivänä, joten Rudlingilla oli riittävästi aikaa asiakirjojensa toimittamista varten Korkeimpaan Oikeuteen.

ETSIVÄ KESKUSPOLIISI

Försvarskommitté har nu bildats för Antikainen.

Advokat Rudling har åtagit sig den häktade arbetarledarens försvar.

Stegra opinionsrörelsen för Antikainen över hela landet.

Enligt vad Ny Dag erfar har en försvarskommitté för Antikainen nu bildats i Stockholm. Kommittén har omedelbart gått till verket och ställer som sin uppgift att biträda Antikainen i såväl juridiskt avseende som att söka skapa en ännu starkare massopinion för frihet åt den av dödsstraff hotade revolutionären.

Bland medlemmarna i kommittén befinner sig bl.a. författaren Eyvind Johnson, skriftställaren Axel Holmström, fru Gärda Linderot, journalisten Viola Markelius samt sekreterare Knut Olsson. Kommittén har vidtalat advokat Rudling att åtaga sig det juridiska försvaret vid Åbo hovrätt, vilket denne även accepterat.

Enligt vad vi vidare erfar har advokat Rudling redan satt sig i förbindelse med advokatfiskalen vid Åbo hovrätt och begärt handlingarna i målet. Vid det samtal advokat Rudling därvid hade med advokatfiskalen, meddelade denne att anklagelsen för "mord" icke kommer upp vid dagens rättegång.

Advokat Rudling är beredd att när så blir nödvändigt, träda in för Antikainens försvar vid Åbo hovrätt.

Ovanstående utgör en ny kraftig appell till Sverges arbetarmassor att stegra opinionsrörelsen till förmån för Antikainen. Lappofascismens "rättvisa" planerar justitiemord, vilket måste förhindras. Endast om arbetarklassen i Sverige och andra länder klart säger ifrån, att detta icke får ske, är det möjligt att rädda Antikainens liv.

Försvarskommittén har nu bildats för Antikainen.

Advokat Rudling har åsatt sig den nästkommande arbetsdagen för försvaret.

Större opinionsrörelsen för Antikainen över hela landet.

Enligt vad Ny Dag erfar har en försvarskommitté för Antikainen nu bildats i Stockholm. Kommittén har omgående gått till verk och ställer som sin uppgift att bilda Antikainen i såväl juridiskt avseende som att de ska skapa en ännu starkare massopinion för frihet åt den av dödsstraff hotade revolutionären.

Bland medlemmarna i kommittén befinner sig bl.a. författaren Eyvind Johnson, skriftställaren Axel Holmström, fru Gerda Linderot, journalisten Viola Markelius samt sekreterare Knut Olsson. Kommittén har vidtalat advokat Rudling att åsätta sig det juridiska försvaret vid Åbo hovrätt, vilket denne även accepterat.

Enligt vad vi vidare erfar har advokat Rudling redan gått i förbindelse med advokatskålen vid Åbo hovrätt och begärt handlingarna i målet. Vid det samtal som advokat Rudling därvid hade med advokatskålen, meddelade denne att anklagelsen för "mord" icke kommer upp vid dagens rättegång.

Advokat Rudling är beredd att när så blir nödvändigt, träda in för Antikainens försvaret vid Åbo hovrätt. Ovanstående utgör en ny källa till Sveriges arbetssaker att större opinionsrörelsen till lömska för Antikainen. Lappländskens "Tittis" planerar justitieministerns förhållande. Endast om arbetsskålen i Sverige och andra länder klart säger ifrån, att detta icke får ske, är det möjligt att lömska Antikainen liv.

Motprocess i Stockholm för Antikainen.

Advokat Rudling i Leningrad för att träffa den 22 vittnen som ej inkallades.

Försvarskommittén väddar till allmänheten om bidrag. Hittills 465 kr. insamlade.

Försvarskommittén för Antikainen, med sekretararen John Andersson, ombudsmannen William Holmdahl, bokförläggaren Axel Holmström, författaren Eyvind Johnson, fru Gerda Linderot, journalisten Viola W. Markelius, författaren Ture Nerman, sekreteraren Knut Olsson och kassören Viktor Wiklund, som medlemmar, meddelar följande:

Advokaten Arvid Rudling har i dagarna på uppdrag av kommittén avrest till Leningrad för att där söka kontakt med de 22 vittnen, vilka domstolsmyndigheten i Helsingfors vägrade inkalla till rättegången mot Toivo Antikainen, och vilka icke självmant kunde inställa sig såsom den anklagades vittnen, då åklagaren hotade att låta häkta dem för högförräderi. Då dessa vittnesmål givetvis är av den allra största betydelse för Antikainensakens objektiva bedömmande, och då domstolen i Helsingfors på ett upprörande rättsvidrigt sätt förhindrat deras avgivande, har kommittén gått i författning om att på detta sätt taga del av vittnesmålen.

Utöver dessa vittnesmåls upptagande i Leningrad planerar Försvarskommittén vidare, såsom tidigare redan i korthet meddelats, att i Stockholm genomföra en motprocess, där inför en domstol av opartiska advokater en del av de viktigaste vittnena skulle förhöras. Förhandlingar är redan inledda med ett antal kända, såväl svenska som utländska jurister. Denna opinionsyttring mot en uppenbart orättfärdig dom, verigenom en politisk fånge såsom föregiven kriminell förbrytare spärrats in på livstids tukthus, är avsedd att

genomföras i samband med Antikainenmålets behandling i högsta domstolen.

Samtidigt som Försvarskommittén för Antikainen bringar dessa meddelanden till en bredare offentlighets kännedom, hemställer den till alla de organisationer och enskilda, som erhållit insamlingslistor från kommittén att förœera insamlingen. Denna var ursprungligen avsedd att avslutas redan den 30 juni. Då emellertid kommittén nu står inför stora uppgifter, har den beslutat att fortfarande låta listorna cirkulera.

Försvarskommittén för Antikainen är övertygad om, att alla antifascistiskt inställda och humanitært kännande människor skall stödja den med bidrag i dess verksamhet. Låt insamlingslistorna cirkulera överallt. Föreslå anslag i fackföreningar och övriga organisationer. Ytterligare listor kan rekvireras från kommitténs kassör, Fru Viola W. Markelius, John Erikssonsgatan 6, 3 tr., Stockholm. dit givetvis bidrag också direkt kan insändas.

Insamlingen har hittills gett till resultat 465:04 kronor. Utförlig redovisning följer i morgondagens nummer.

mininternilaisen) "kansainvälisen työläisavun" tilintarkastajana.

Lars Hertz, synt. 1886, kirjailija ja huomattavimpia

Ny Dag'issa 23/7-35 mainituista Antikaaisen puolustuskomitean jäsenistä on ek:lla m.m. seuraavia tietoja:

Syndikalistisen Sveriges Arbetares Centralorganisation nimisen järjestön sihteeri John Adolf Anderson, synt. 1886, on useita vuosia ollut n.s. kilbom-kommunistisen suunnan (verrattavissa meikäläisen "hoiperteliija"-kommunistiseen suuntaan) alulle paneman "Svenska vänstergruppernas Finlandskommitté" nimisen järjestön johtavia henkilöitä. Tämä Finlandskommitté on monella eri muotoa toiminut suomalaisten kommunistien avustamiseksi mopr-toiminnan hengessä. M.m. on se avustanut SKP:n salaista toimintaa ja toimeenpannut Ruotsissa varojen keräyksiä valtiollisten vankien avustamiseksi Suomessa, ollen läheisessä yhteistoiminnassa Korkeimman Oikeuden päätöksellä 22/5-35 rikollisena lakkautetun "Vankien Apu" nimisen järjestön kanssa. Sen johdosta, että Anderson oli kesällä 1931 Suomessa ollessaan törkeästi väärinkäyttänyt maassaolo-oikeuttaan lähettämällä Ruotsin lehtiin räikeäsvyisiä hälyytyskirjoituksia poliittisten vankien kohtelusta Suomessa, on sisäasiainministeriö 25/2-32 määrännyt, että Anderson on estettävä Suomeen saapumasta, jos hän sitä yrittäisi, ja karkotettava Suomesta, jos hänet täällä tavattaisiin.

Knut Olsson ja Gerda Linderot ovat kumpikin Ruotsin komm. puolueen (kominternilaisen) keskuskomitean jäseniä. Lisäksi on Olsson Ruotsin punaisen avun sihteeri ja Linderot sen rahastonhoitaja.

Kustantaja Nils Axel Holmström, synt. 1881, puoluekanaltaan anarkisti, monien antimilitarististen julkaisujen toimittaja, toiminut rahastonhoitajana useissa keräyksissä valtiollisten pakolaisten hyväksi, e.m. Finlandskommittén johtajia.

Viktor E. Wiklund, synt. 1888, e.m. Finlandskommittén johtajia, toiminut v. 1930 n.s. sillén-kommunistisen (ko-

minterniläisen) "kansainvälisen työläisavun" tilintarkastajana.

Ture Nerman, synt. 1886, kirjailija ja huomattavimpia ruotsalaisia kommunisteja, kuulunut aikanaan Ruotsin komm. puolueen keskushallitukseen ja Folkets Dagblad Politikenin toimitusneuvostoon.

Edelläolevat tiedot eräistä Antikaisen puolustuskomitean jäsenistä riittävät osoittamaan, minkä henkinen sanottu puolustuskomitea on.

Försvarskommittén för Antikainen har till president Svinhufvud riktat följande skrivelser:

Till finska republikens president P.E. Svinhufvud.

Det är ett stort och viktigt ärende för den finska republiken att den finska domstolen har uttalat att Antikainen varit stadd i Sovjet-Unionens tjänst och det för detta brottet skulle ha begåtts på ryskt territorium, har den finska domstolen vägrat tillträda för de 22 namngivna ryska vittnen, som kunnat intyga Antikainens oskuld.

Det rättshänsynsfulla sätt, varpå processen mot Antikainen genomfördes, och de uppgifterna, att domstolen inte erkände att dessa vittnen var verkliga, och att de inte varit tillräckligt på grund av föreliggande fakta, antyder att det brott, för vilket han dömdes till livstids fängelse, och betraktas denna dom som ett justitiemord.

Vi kräver nu i samband med domens överklagande i hovrätten, att målet återförvisas, att det återupptages inför en domstol, som garanterar att vanliga rättsregler hållas i beaktande, och att Antikainen får tillfälle att rensa sig från mordanklagelsen.

Vi förklarar, att vi som finska republikens representanter för fins-

Avskrift.

ka staten är intresserad av att dess anseende som "rättsstat" icke ytterligare skamfilas och begär därför, att Ni personligen sätter er in för en omedelbar revision av domen mot Antikainen.

N y D a g 15/6 1935.

Försvarskommittén för Antikainen.

Omedelbar revision av domen mot Antikainen.

Försvarskommittén för Antikainen protesterar till Svinhufvud.

Försvarskommittén för Antikainen har till president Svinhufvud riktat följande skrivelse:

Till finska republikens president P.E. Svinhufvud.

Då Ni i egenskap av statsöverhuvud för den finska republiken gästar Sverige, vill vi på detta sätt ånyo höja vår indignerade protest mot den klassjustis, som tog sig uttryck i livstidsdomen mot Toivo Antikainen. Denna dom har icke föregåtts av en fri och fullständig bevisprövning, och kändes därför som en kränkning av vår rättskänsla. Ehuru Antikainen varit stadd i Sovjet-Unionens tjänst och det förmenta brottet skulle ha begåtts på ryskt territorium, har den finska domstolen vägrat tillträde för de 22 namngivna ryska vittnena, som kunnat intyga Antikainens oskuld.

Det rättsvidriga sätt, varpå processen mot Antikainen genomfördes, styrker uppfattningen, att domstolen icke strävade att söka "sanning och rätt" utan blott syftade att komma en hatad politisk motståndare till livs. Vi anser på grund av föreliggande fakta Antikainen oskyldig till det brott, för vilket han dömdes till livstids tukthus, och be-tecknar denna dom som ett justitiemord.

Vi kräver nu i samband med domens överklagande i hovrätten, att målet återförvisas, att det återupptages inför en domstol, som garanterar att vanliga rättsnormer hålles i helgd, och att Antikainen får tillfälle att rentvå sig från mordanklagelsen.

Vi förmodar, att Ni som högsta representant för fins-

ka staten är intresserad av att dess anseende som "rättsstat" icke ytterligare skamfilas och begär därför, att Ni personligen sätter er in för en omedelbar revision av domen mot Antikainen.

Försvarskommittén för Antikainen.

John Andersson
Skr.

William Holmdahl
Ombudsman

Axel Holmström
Bokförläggare

Eyvind Johnsson
Författare

Gerda Linderot
Fru

Viola W. Markelius
Journalist

Knut Olsson
Skr.

Wiktor Wiklund
Kassör.

Frihet åt Antikainen!

Vi ha för att icke på något sätt
beträdda våra rättigheter
att denna sak skall bli
i. Ena rättsinstansens
med ett samtycke till
att de fästa uppgifterna
att ett med Antikainen
ta ena ett exempel på dödsstraffets
nödbehov.

Försvarskommittén för Antikainen
har

att den konstruerade mordanklagelsen
mot Antikainen
skall

att processförloppet utskäms
och

att Antikainen skall bli
gitt ett fängelse

Vi ha för att icke på något sätt
beträdda våra rättigheter
att denna sak skall bli
i. Ena rättsinstansens
med ett samtycke till
att de fästa uppgifterna
att ett med Antikainen
ta ena ett exempel på dödsstraffets
nödbehov.

Viola Markelius, journalist, Gerda
Linderot, fru Axel Holmström,
bokförläggare, Axel Olsson,
redaktör.

Frihet åt Antikainen!

Kräv att den konstruerade mordanklagelsen återtages!

Bestorma finska legationen med protester.

Från Försvarskommittén för Antikainen har vi mottagit följande.

Andra processen mot den finske arbetarledaren Toivo Antikainen, baserad på anklagelse för mord, tager sin början i dag, tisdagen den 26 mars, vid Kyrkalätts häradsrätt. Denna process mot Antikainen, efter att han för några veckor sedan förklarats skyldig till högförräderi, är ett uttryck för de finska makthavandes stegrade förföljelser mot politiskt oliktkänkande och har, sedd mot bakgrunden av d:r finska lantdagens nyligen fattade slut om dödsstraffets skärpta tillämpning, den största principiella betydelse.

Det mord, för vilket Antikainen anklagas, skulle ha begåtts under en sammanslötning vid Klimasjärvi, alltså på sovjettryck mark, vid de vita truppernas fälttåg mot Sovjet-Karelen år 1922. En rad deltagare i Klimasjärvisstriden har emellertid inför finska generalkonsulatet i Leningrad avgett beedigade vittnesmål, enligt

vilka en av de vitas soldater väl föll offer vid detta tillfälle men i öppen strid och under det att Antikainen icke ens var på platsen. Åklagarmyndighetens omdiktning av denna episod till mord, för vilket Antikainen göres ansvarig, kan sålunda endast betraktas som ett utslag av hämnd mot en hatad, politisk fiende.

Detta andra processförfarande mot Antikainen, därtill under former som icke tillåter den anklagade ett fritt och öppet försvar, strider mot allt vad civiliserat rättsmedvetande heter, och en fullständig

dom vore ett upprörande justiebrott — så mycket allvarigare, som uppläggnngen av processen låter antaga, att Antikainen skall göras till första offret för de reaktionära strävanden, som ligger bakom dödsstraffets återinförande i Finland.

Inomot etthundratusen kända personer, däribland de mest framstående kulturpersonligheter i Finland har i en petitionärörelse uttalat sig emot dödsstraffets återinförande. Det är en humanitetens

Forts. å sid. 2.

Frihet åt Antikainen

(Forts. fr. sid. 1.)

sak för alla också på denna sidan. Bortslå viken att ansluta sig till denna opinion mot ett återfall i ännu reaktionärare justitiebarbari och att samtidigt uttala sig mot de finska myndigheternas försök att med Toivo Antikainen statuera ett exempel på dödsstraffets nödvändighet.

Försvarskommittén för Antikainen kräver

att den konstruerade mordanklagelsen mot Toivo Antikainen återtages,

att processförfarandet inställas, och

att Antikainen omedelbart försättes på fri fot!

Vi manar alla antifascistiskt inställda organisationer och enskilda att ansluta sig till detta krav och till förkastelse domen över dödsstraffets återinförande. Skänd protester till Finska Legationen, Strandvägen 5 B, Stockholm, samt instämmanden i ovanstående krav till Försvarskommittén för Antikainen, under adress: Sekr. K. Olsson, Västerlånggatan 31, 1 tr., Stockholm.

Viola Markelius, journalist, Gerda Linderot, fru Axel Holmström, bokförläggare, Knut Olsson, sekreterare.

**Suuren valiokunnan mietintö N:o 52
hallituksen esityksen johdosta laiksi kunnallisesta huolto-
lautakunnasta.**

Suuri valiokunta on, asian oltua valmis-
teltavana valiokunnan jaostossa, joka on
kuullut asiantuntijoita, käsitellyt lakiehd-
tuksen ja päättänyt yhtyä kannattamaan
laki- ja talousvaliokunnan mietinnössä
n:o 1 esitettyä ehdotusta tästä jäljempää

näkyvin muutoksin. Suuri valiokunta
kunnioittaen ehdottaa,

*että Eduskunta hyväksyisi puhee-
naolevan lakiehdotuksen näin kuulu-
vana:*

Laki

kunnallisesta huoltolautakunnasta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään täten:

1—8 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön
mukaisesti.)

9 §.

Sosiaaliministeriöllä on oikeus, hankit-
tuaan asiasta maaherran lausunnon, yhteis-
kunnallisen huollon tarpeen vähäisyyden
vuoksi vapauttaa maalaiskunta velvollisuu-
desta asettaa huoltolautakunta. Tällöin on
kunnallislautakunnasta ja sen kokoonpa-
nosta *lastensuojelua sekä naispuolisia irtolais-
ia ja alkoholisteja koskevia asioita käsi-*

teltäessä voimassa, mitä tässä laissa on sää-
detty huoltolautakunnasta.

Jos pääkaupungissa tai muussa suuressa
kunnassa yhteiskunnallisen huollon hallin-
toa ei ole mahdollista tarkoituksenmukai-
sesti järjestää tämän lain säännösten mu-
kaan, voidaan niistä asetuksella säätää
poikkeuksia.

10—13 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön
mukaisesti.)

Helsingissä 21 päivänä syyskuuta 1935.

viettää juopottelevaa elämää, itse tai poliisiviranomaisten avulla hankkia tästä tarkka selvitys ja sitä varten myös toimittaa tarpeellisia kuulusteluja;

2) pitää luetteloa lautakunnalle saapuneista 13 §:ssä mainituista ja muista ilmoituksista sekä lautakunnan tämän lain mukaan huollettavista henkilöistä;

3) ryhtyä 3 §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin, milloin (*poist.*) saadun selvityksen perusteella katsotaan niihin syytä olevan;

4) tarvittaessa määrätä alkoholisti raittiusvalvonnan alaiseksi, päättää valvonta-ajan pidentämisestä ja valvonnan lakkauttamisesta ennen määräaikaa, paitsi 9 §:n 3 momentissa mainituissa tapauksissa;

5) pitää huolta raittiusvalvonnan alaisina olevista ja valvonnan asianmukaisesta täytöntöönpanosta sekä antaa 5 §:ssä edellytetyt määräykset ja ohjeet;

6) tehdä esitys alkoholistin määräämisestä yleiseen alkoholistihuoltolaan; sekä

7) jos yleisestä alkoholistihuoltolasta ehdollisesti päästetty henkilö rikkoo annettuja määräyksiä ja ohjeita eikä vietä rai-

tista ja säännöllistä elämää, ilmoittaa tästä alkoholistihuoltolan johtokunnalle.

Huoltolautakunnan päätös, joka koskee raittiusvalvonnan alaiseksi määräämistä, valvonta-ajan pidentämistä sekä 5 §:ssä edellytettyjen määräysten ja ohjeiden antamista, on *pöytäkirjanotteella* valitusosoitukseen toimitettava (*poist.*) tiedoksille, jota päätös koskee ja, jos tämä on holhouksen alainen, myös hänen holhoojalleen. Pöytäkirjanotteeseen on kirjoitettava todistus tiedoksiannosta ja päivästä, milloin tämä on tapahtunut.

18—32 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

3 luku.

Erinäisiä säännöksiä.

33—41 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

Helsingissä 21 päivänä syyskuuta 1935.

**Suuren valiokunnan mietintö N:o 55
hallituksen esityksen johdosta alkoholilainaksi.**

Suuri valiokunta on, asian oltua valmistavana valiokunnan asettamassa jaostossa, joka on kuullut asiantuntijoita, käsitellyt lakiehdotuksen ja päättänyt yhtyä kannattamaan laki- ja talousvaliokunnan mietinnössä n:o 4 esitettyä ehdotusta tästä

jäljempää näkyvin muutoksin. Suuri valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi puheenaolevan lakiehdotuksen näin kuuluvana:

Alkoholilaki.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään täten:

1 luku.

Alkoholistit ja heitä koskevat toimenpiteet.

1—9 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

10 §.

Yleiseen alkoholistihuoltolaan määrätty on velvollinen alistumaan huoltolan järjestykseen ja tekemään siellä työtä, joka taroituksenmukaisen hoidon kannalta katsotaan hänelle sopivaksi. Tarpeellisen silmäläpidon alaisena voidaan häntä pitää työssä myöskin laitoksen ulkopuolella.

Jos huollettava osoittaa niskoittelua tai muutoin rikkoo huoltolan järjestystä, voidaan hänen suhteensa menetellä niinkuin köyhäinhoitolaissa on työlaitokseen otetuista säädetty. Älköön häntä kuitenkaan määrättäkö pakkotyölaitokseen pitemmäksi ajaksi kuin enintään siihen saakka, jolloin hänet olisi ollut huoltolasta päästettävä.

Huoltolan johtajalla on oikeus, jos huollettavan tarkoituksenmukainen hoito sitä vaatii, tarkastaa ja pidättää kirjeet ja muut lähetykset, jotka huollettava aikoo lä-

hettää tai jotka hänelle saapuvat. Jos kirje on osoitettu huoltolaita valvovalle viranomaiselle, on kirjeen kirjoittaja oikeutettu sen sulkemaan ja on kirje avaamatta lähetettävä perille.

Tulot suoritettusta työstä menevät alkoholistihuoltolalle, mutta voidaan huollettavalle maksaa työstään palkkiota sosialiministeriön vahvistamain perusteiden ja määrämien ehtojen mukaan.

11 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

2 luku.

Huoltoviranomaiset ja menettely.

12—16 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

17 §.

Huoltolautakunnan tulee:

1) kun sille on tehty ilmoitus tai lautakunta muuten on saanut tietoonsa, että joku kunnassa asuva tai oleskeleva henkilö

15 §.

Tämän lain nojalla pakkotyöhön pantua pidettäköön siinä kaksi vuotta.

Jos pakkotyöläisen elämäntavan tai hänen osoittamansa käytöksen perusteella on ilmeistä, ettei hän, päästettynä pakkotyöstä kahden vuoden kuluttua, tulisi elättämään itseänsä kunniallisesti eikä muutoinkaan viettämään työteliästä ja säännöllistä elämää, voidaan hänen pakkotyöaikansa pidentää enintään yhdellä vuodella.

Pakkotyöläistä, joka aikaisemmin on ollut pakkotyölaitoksessa tai kärsimässä vapausrangaistusta yhteensä ainakin kuusi vuotta, pidettäköön pakkotyössä aina siihen asti, kun on saatu perusteltua aihetta olettaa, että hän vapaaksi päästyään tulee elättämään itsensä kunniallisesti sekä muu-

toinkin viettämään työteliästä ja säännöllistä elämää.

16—22 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

3 luku.

Huoltoviranomaiset ja menettely.

23—37 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

4 luku.

Erinäisiä säännöksiä.

38—44 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

Laki

rikoslain voimaannpanemisesta annetun asetuksen 31 §:n muuttamisesta.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

Laki

köyhäinhoitolain 65 §:n muuttamisesta.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

Helsingissä 21 päivänä syyskuuta 1935.

1935 Vp. — S. V. M. — Esitys N:o 94 (1934 Vp.).

**Suuren valiokunnan mietintö N:o 54
hallituksen esityksen johdosta irtolaislaki.**

Suuri valiokunta on, yllämainitun sekä muiden sanottuun hallituksen esitykseen sisältyvien, samaa asiaa koskevien lakiehdotusten oltua valmisteltavina valiokunnan jaostossa, joka on kuullut asiantuntijoita, käsitellyt lakiehdotukset ja päättänyt yhtyä kannattamaan laki- ja talousvaliokunnan

mietinnössä n:o 3 esitettyjä ehdotuksia tästä jäljempää näkyvin muutoksin. Suuri valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi lakiehdotukset näin kuuluvina

Irtolaislaki.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään täten:

1 luku.

Irtolaiset ja heitä koskevat toimenpiteet.

1 §.

Irtolainen on tämän lain mukaan:

1) työhön kykenevä henkilö, joka toimetomana, riittäviä elatusvaroja vailla, kuljeksi paikkakunnalta toiselle, elleivät asianhaarat osoita hänen hakevan työtä;

2) sellainen työhön kykenevä henkilö, jolla on tapana vieroksua työtä ja sen vuoksi joutuu köyhäinhoidon tarpeeseen tai tulee ylivoimaiseksi rasitukseksi toiselle henkilölle ja siten ilmeisesti saattaa tämän vaaraan joutua tarvitsemaan köyhäinhoitoa itselleen tai sille, josta hänen lain mukaan on pidettävä huolta;

3) henkilö, jolla on tapana kerjätä tai käyttää toista kerjuuseen taikka sallia, että hänen hoidossaan oleva kahdeksaatoista vuotta nuorempi henkilö kerjää; sekä

4) henkilö, joka pitämällä tapanaan hankkia tuloja hyvien tapojen vastaisilla ja siveellisesti hylättävillä keinoilla taikka muulla elämäntavallaan tuottaa ilmeistä

vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siveellisyydelle.

Irtolaisena ei kuitenkaan tämän lain mukaan käsitellä henkilöä, joka on kahdeksaatoista vuotta nuorempi, eikä mielisairasta, tylsämielistä tai vähämielistä. Sellaista henkilöä on asianomaisen viranomaisen huollettava, niinkuin erikseen säädetään.

2—7 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

2 luku.

Laitoshoido.

A. Työlaitokset.

8—12 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

B. Pakkotyölaitokset.

13—14 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

1935 Vp. — S. V. M. — Esitys N:o 93 (1934 Vp.).

**Suuren valiokunnan mietintö N:o 53
hallituksen esityksen johdosta lastensuojelulaki.**

Suuri valiokunta on, yllämainitun sekä muiden sanottuun hallituksen esitykseen sisältyvien, samaa asiaa koskevien lakiehdotusten oltua valmisteltavina jaostossa, joka on kuullut asiantuntijoita, käsitellyt lakiehdotukset ja päättänyt yhtyä kannattamaan laki- ja talousvaliokunnan mietin-

nössä n:o 2 esitettyjä ehdotuksia tästä jäljempää näkyvin muutoksin. Suuri valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi puheenaolevat lakiehdotukset näin kuuluvina:

Lastensuojelulaki.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään täten:

1 luku.

Lastensuojelu ja lastensuojeluviranomaiset.

1—5 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

2 luku.

Lasten kotikasvatuksen tukeminen.

6—7 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

3 luku.

Suojelutoimenpiteet.

8—19 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

4 luku.

Huoltolautakunnan huostassa olevien lasten huolto ja valvonta.

20 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

21 §.

Huoltolautakunnan huostaan otettu lapsi tai nuori henkilö on lautakunnan holhouksen alainen, kuitenkin niin, että hänen ollessaan sijoitettuna kasvatuslaitokseen, laitoksen johtaja käyttää holhoojavaltaa, paitsi mikäli koskee holhouksenalaiselle ehkä kuuluvan omaisuuden hoitoa.

Edellisessä momentissa mainittu holhous lakkaa heti, kun lautakunnan huolenpito lapsesta tai nuoresta henkilöstä on päätynyt.

Huoltolautakunnan tulee asianomaiselle oikeudelle tehdä ilmoitus sen holhouksen alaiseksi joutuneesta lapsesta tai nuoresta henkilöstä.

5 luku.

Suojelutoimenpiteiden lakkaaminen.

22—24 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

6 luku.

Kasvatilasten hoidon valvonta.

25 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

26 §.

Kasvatilapsen ottamisesta on kasvattajan tehtävä ilmoitus huoltolautakunnalle kahdeksan päivän kuluessa hoitoon ottamisesta lukien.

Kasvatilapsen ottamisesta, joka on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, on tässä säädetty ilmoitus tehtävä kahden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Jos kasvatuskoti tai lastenkoti muutetaan toiseen paikkaan, on kasvattajan tehtävä siitä ilmoitus huoltolautakunnalle 1 momentissa säädetyn ajan kuluessa.

Jos kasvatilapsi on kuollut tai jos kasvattaja on jättänyt hänet luotaan, on kasvattajan neljän päivän kuluessa sen jälkeen tehtävä siitä ilmoitus huoltolautakunnalle.

Huoltolautakunta voi hakemuksesta oikeuttaa kunnassa toimivan yksityisen lastenkodin antamaan 1 ja 4 momentissa mainitut ilmoitukset kalenterikuukausittain ennen seuraavan kuukauden kahdeksatta päivää.

27—29 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

7 luku.

Lasten suojeleminen heille sopimattomilta ansiotoimilta.

30—31 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

8 luku.

Lastensuojelulaitokset.

32—35 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

9 luku.

Lastensuojelun kustannukset ja niiden korvaaminen.

36—40 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

41 §.

Köyhäinhoitolain kotipaikkaoikeutta, köyhähoidon korvausta rahalla tai työllä ja sellaisen hakemista sekä avustuksensaajan lähettämistä kotipaikalleen koskevat säännökset ovat soveltuvin osin voimassa niiden menojen korvaukseen nähden, jotka kunnalle aiheutuvat huoltolautakunnan huostaan otetuista lapsista ja nuorista henkilöistä 39 ja 40 §:n säännösten mukaan.

10 luku.

Rangaistusmääräykset (poist.)

42—46 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

11 luku.

Erinäisiä säännöksiä.

47—53 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

Laki

eräistä holhouslain muutoksista.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

on pidettävä huolta;

3) henkilö, jolla on tapana kerjätä tai käyttää toista kerjuuseen taikka sallia, että hänen hoidossaan oleva kahdeksaatoista vuotta nuorempi henkilö kerjää; sekä

4) henkilö, joka pitämällä tapanaan hankkia tuloja hyvien tapojen vastaisilla ja siveellisesti hylättävillä keinoilla taikka muulla elämäntavallaan tuottaa ilmeistä

A. Työlaitokset.

8—12 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

B. Pakkotyölaitokset.

13—14 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

Laki

eräistä köyhäinhoitolain muutoksista.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan 1 päivänä kesäkuuta 1922 annetun köyhäinhoitolain 30 ja 62 § sekä muutetaan saman lain 24 ja 60 § näin kuuluviksi:

24 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

jotka 59 §:n mukaan ovat lautakunnan holhouksen alaisia.

60 §.

Huoltolautakunnan tulee asianomaiselle Tämän laki tulee voimaan 1 päivänä tamoukudelle tehdä ilmoitus niistä henkilöistä, mikuuta 1937.

Laki

rikoslain 3 luvun 1 §:n muuttamisesta.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

Laki

avioliiton ulkopuolella syntyneistä lapsista annetun lain muuttamisesta.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.)

Helsingissä 21 päivänä syyskuuta 1935.

Liite N:o 3

Sos-dem: eduskuntaryhmän valmisteluvaliokun-
nalle.

Sen johdosta, että asutuslain ja eräiden muiden ■
siihen liittyvien lakien käsittely joutuu kohdakkoin Suu-
reen valiokuntaan on todettava, ettei maatalousvaliokunnan
meikäläisistä jäsenistä ~~kuulu~~ kuulu suureen valiokuntaan
mutta kun varajäsen Pekkala ^(ja Tolonen) jolla ei nykyoloissa liene
riittävästi aikaa seurata asian käsittelyä Suuren valio-
kunnan jaostossa, jonne se lähetettäneen. Kun jaosto asetet-
taneen 9 jäseninen niin olisi suotavaa, että siihen voitaisi
valita yksi jäsen maatalousvaliokunnan jaostosta johon
toveri ~~Leppä~~ ✓

on pidettävä huolta;

3) henkilö, jolla on tapana kerjätä tai
käyttää toista kerjuuseen taikka sallia, että
hänen hoidossaan oleva kahdeksaatoista
vuotta nuorempi henkilö kerjää; sekä

4) henkilö, joka pitämällä tapanaan
hankkia tuloja hyvien tapojen vastaisilla
ja siveellisesti hylättävillä keinoilla taikka
muulla elämäntavallaan tuottaa ilmeistä

A. Työlaitokset.

8—12 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön
mukaisesti.)

B. Pakkotyölaitokset.

13—14 §.

(Laki- ja talousvaliokunnan mietinnön
mukaisesti.)

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa 26 p:nä syyskuuta 1935. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Bryggari, Jokinen, Lumijärvi, Lumme, Malkamäki, Paasivuori (sairas), Pekkala, Puittinen (sairas), Reinikainen (kokouksesta), Toivonen, Voionmaa (ulkomailla) ja Väisänen. Puhetta johti Tanner ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Läsnäolo-oikeus.

Päätölmittaja Eino Kilpi pyysi lupaa olla saapuvilla ryhmäkokouksessa.

Pyyntöön suostuttiin.

2 §.

Lähetystö.

Ryhmäkokoukseen saapui kesällä 1935 Hämeenlinnassa pidetyn lastensuojeluväen kokouksen väitsemä lähetystö, jonka puolesta ryhmälle selostettiin sanotun kokouksen suhtautumista lastensuojelulakiin ja lakiin kunnallisesta huoltolautakunnasta. Lastensuojeluväki on yksimielisesti asettunut vastustamaan hallituksen esityksen sitä kohtaa, jonka mukaan kunnilta evättäisiin oikeus perustaa itsenäisiä lastensuojelulautakuntia. Historiallinen kehitys on johtanut lastensuojelutoiminnan erikoistumiseen, eikä tätä kehitystä olisi nyt tehtävä mitättömäksi. Asian tärkein puoli on laadultaan psykologinen. Ei ole lastensuojelulle eduksi, että sitä koskevat asiat käsitellään suuressa lautakunnassa, jossa käsitellään paljon muita lapsien asialle aivan vieraita asioita. On väitetty, että asian uudelleen järjestelyn kautta päästään halvemmilla kustannuksilla, mutta näin ei ole asian laita. Lapsista on pidettävä huolta. Sitä tietä saadaan aikaan säästöä yhteiskunnan huoltomenojen kohdalla, kuten esim. vankilamenojen vähene-

misen kautta. Lopuksi lähetystön puolesta lausuttiin ryhmälle kiitos siitä, että se on koettanut ajaa k.o. asiaa oikeaan suuntaan.

Ryhmän puolesta vastasi lähetystölle puheenjohtaja Tanner todeten, että ryhmän jäsenten ajatukset käyvät yhteen lähetystön esittämien näkökohtien kanssa. Kiitti annetuista tiedoista.

3 §.

Muistosanat Hilja Pärssiselle.

Sen johdosta, että ryhmä oli kuoleman kautta menettänyt monivuotisen uskollisen jäsenensä H i l j a L i i n a m a a - P ä r s s i s e n piti puheenjohtaja Tanner hänen muistoaan kunnioittaen puheen, jota ryhmän jäsenet seisaaltaan syvän hiljaisuuden vallitessa kuuntelivat. Toveri Tanner lausui m.m.: Ryhmän puolesta on jo neljälle kunnan toverille jouduttu esittämään muistosanat. Nyt on Hilja Pärssinen siirtynyt rajan taakse ja me seisomme hänen muistoaan kunnioittaen. Hän ei ollut mikään uusi edustaja keskuudessamme, vaan oli hän jo vuosikausia ollut ryhmämme jäsenenä ajamassa työväenluokan asiaa. Luonto oli varustanut hänet kyvyillä ja taidoilla ja niitä hän uupumatta käyttikin työväenluokan hyväksi. Kynä oli eräs hänen paraita aseitaan. Runon ja suorasanaisten kirjoitukseen muodossa hän on tulkinut ajatuksiaan ja levittänyt sosialistista tietoisuutta. Hän on myöskin ollut mukana järjestötoiminnassa ja siinäkin tehnyt kunnioitettavan päivätyön. Hänen panoksensa ovat olleet täysipainoisia. Eduskunnan puhemies oli oikeassa karakterisoidessaan muistosanoissaan hänet intoimieliseksi taistelijaluonteeksi. Sitä hän oli sanan täydessä merkityksessä. Toveri Hilja Pärssinen säilyy kunnioitettavassa muistossamme.

Hetken hiljaisuuden jälkeen lausui puheenjohtaja ryhmän uudet jäsenet N o k e l a i s e n ja P y y n tervetulleiksi ryhmään.

4 §.

Kotimaisen viljan menekin edistämistä koskevan lain jättäminen lepäämään.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin äänestää lepäämään yli vaalien ehdotus laiksi kotimaisen viljan menekin edistämisestä annetun lain muuttamisesta.

5 §.

Slinkeinolain muuttaminen.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin kannattaa ed. Tarkkasen y.m. v. 18/9 elinkeinoista annetun asetuksen muuttamista tarkoittavan lakialotteen ja suuren valiokunnan siitä antaman mietinnön hyväksymistä.

6 §.

Kansanedustajain lukumäärän vähentäminen.

Päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti vastustaa ed. Virkkusen y.m. kansanedustajain lukumäärän vähentämistä tarkoittavan toivomusalotteen hyväksymistä.

7 §.

Suomen hallitusmuodon ja valtiopäiväjärjestyksen muuttaminen.

Päätettiin vastustaa ed. V. Annalan y.m. Suomen hallitusmuodon, valtiopäiväjärjestyksen ja siihen liittyvien lakien muuttamista tarkoittavan toivomusalotteen hyväksymistä.

8 §.

Helsingin Kisatoverien kirjelmä.

Esiteltiin Helsingin Kisatoverien kirjelmä, jossa ryhmää pyydetään osallistumaan eräseen viestintajuoksuun, joka pidetään Helsingissä 29/9-35.

Päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti, että ryhmä osallistuu sanottuun viestintajuoksuun, jos riittävä määrä ryhmän jäseniä ilmoittautuu osanottajiksi. Asian järjestäminen jätettiin v. Komun huoleksi.

9 §.

Eversti Grandellin esitelmä.

Ryhmäkokoukseen saapui eversti Grandell pitäen esitelmän armeijan perushankintakysymyksestä. Puhuja

esitti ensin eräitä seikkoja puolustusmahdollisuuk-
sista. Määrärahojen suuruus riippuu niistä tehtävis-
tä, joita puolustuslaitokselle asetetaan. Tämä ei ole
puolustuslaitoksen itsensä määrättävissä, vaan sen
seikan hoitaa hallitus ja eduskunta. Mikäli ei varoja
myönnetä on suunniteltuihin sodanaikaisiin tehtäviin
ja armeijan organisaatioon tehtävä muutoksia. Kansain-
välisistä suhteista riippumatta on puolustuslaitoksen
tehtävänä pidättää vihollinen rajan luona. Maan on
tultava yksin toimeen sen ajan kuin apua ehditään saa-
da. Puolustuslaitoksen täytyy siis rakenteeltaan ja
suuruudeltaan olla sellainen, että se kykenee rajalla
puolustautumaan. On toimitettu organisatorisia tut-
kimuksia siitä mitä tarvitaan, ja näiden tutkimusten
perusteella on puolustuslaitos nyt organisoitu. Sodan
syttyessä ei mobilisoida läheskään kaikkia sotilaskun-
toisia miehiä. Illeensä kyllä ollaan sitä mieltä, että
sodan syttyessä pitäisi kaikki asekuntoiset miehet kut-
sua lippujen alle. Näin ei meillä ole asian laita. Ei
ole rahaa. On koetettu löytää taloudellisesti edulli-
sin muoto. Vakuutti että nykyisten tehtäviensä mukainen
puolustuslaitoksemme on halvin mahdollinen. Ruhuja esit-
ti tämän jälkeen eräitä yksityiskohtaisia tietoja siitä,
mitä hallituksen suunnittelemalla perushankintaohjel-
malla tultaisiin hankkimaan, kieltäen samalla muis-
tiinpanojen tekemisen.

Esitelmän päätyttyä kiitti puheenjohtaja Tanner
esitelmäitsijää annetuista tiedoista. Tiedusteli miten
aijotaan käyttää ensi vuoden talousarvioon sisällytetyt
perushankintamäärärahat.

Grandell: Kaikkia lajeja koetetaan viedä eteen-
päin, vaikkakin eräät hankintaseikat ovat otettava
huomioon.

Tanner: Mitä tapahtuu 7-vuotisen ohjelman to-
teuttamisen jälkeen? Onko asia jo silloin selvä? Putoaa-
ko 210 miljoonaa pois talousarviosta?

Grandell: Vaikea vastata. Tuntuu kuitenkin luon-
nolliselta että näin suurta summaa ei tarvita.

10 §.

Hilja Pärssisen hautaus.

Päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti, että ryh-
män puheenjohtajat Tanner ja Pekkala sekä v.v. jäsen
Lehtokoski laskevat ryhmän puolesta seppeleen Hilja
Pärssisen paarelle.

Lisäksi päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti osal-
listua rahallisestikin Klannon hallintoneuvoston huo-
neustossa järjestettävään kahvitarjoiluun.

11 §.

Ryhmäkuri.

Sen johdosta, että ryhmän jäsen J. Kosonen oli
ryhmän luvatta ollut poissa eduskunnan istunnosta
kiihoituslain hylkäämistä tarkoittavan aloitteen
toisen käsittelyn aikana ja täten aiheuttanut sen,
että sanottu aloite tuli k.o. istunnossa äänten ta-
san mennessä arvan perusteella hylätyksi, päätet-
tiin v.v. ehdotuksen mukaisesti, että ryhmän jäsenet
eivät saa ilman ryhmän lupaa olla poissa tärkeistä
eduskunnan istunnoista, ja toveri Kososelle annet-
tiin poissaolonsa johdosta vakava huomautus.

12 §.

Laki kunnallisesta huoltolautakunnasta.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määräämi-
nen kunnallista huoltolautakuntaa koskevaan lakiesi-
tykseen.

Lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin v.v. eh-
dotuksen mukaisesti kannattaa lain hyväksymistä,
vaikkakin siihen olisi toisessa käsittelyssä koe-
tettava saada sellainen muutos kuin laki- ja talous-
valiokunnan sos.-dem. jäsenten vastalauseessa ehdote-
taan.

13 §.

Lastensuojelulaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrää-
minen lastensuojelulakiesitykseen.

Lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin v.v.
ehdotuksen mukaisesti äänestää esityksen hyväksymi-
sen puolesta.

Irtolaislaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrittäminen irtolaislakiesitykseen.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmän taholta tehtäisiin eduskunnassa asian toisen käsittelyn yhteydessä laki- ja talousvaliokunnan mietintöön liitetyssä meikäläisten jäsenten vastalauseessa esitetyt ja muut asianmukaiset muutosehdotukset, ja että ryhmä päättäisi myöhemmin lain hyväksymisestä taikka hylkäämisestä.

Lehtokoski: 18 vuoden ikäistä nuorta ihmistä ei olisi kohteltava irtolaisena, joten lakiesityksen tätä koskeva määritelmä olisi saatava niin muutetuksi, että ikäraja tulisi korotetuksi.

Ampuja: Ne muutokset, joita laki- ja talousvaliokunta on tehnyt hallituksen esitykseen, ovat huononuksia. Piti erittäin huonona irtolaiskäsitteen laajentamista. Niinpä saattaa työtön työllinen, joka kuljeskelee eri paikkakunnilla työtä hakemassa "vaihella riittäviä varoja", sillä keneilläkään työttömällä ei liene riittävästi varoja, joutua irtolaisena kohteltavaksi. Oli lain hylkäämisen kannalla.

Wiik: Irtolaiskäsitettä on laajennettu huolestuttavalla tavalla. Taantumuskausiina pyritään supistamaan työlläisten oikeuksia kaikella tavalla. Hallinnollinen viranomainen voi kyllä antaa neuvoja ja apua irtolaiselle, mutta hänelle ei olisi annettava oikeutta päättää henkilön vapauden menetyksestä, joten tämä asia olisi annettava tuomioistuinten ratkaistavaksi. Ryhmän taholta olisi toisen käsittelyn aikana tehtävä ehdotus asian palauttamisesta laki- ja talousvaliokuntaan.

Linna: Jos irtolaislaki hylätään, niin siitä on seurauksena, että alkoholilaki ja lastensuojelulaki jäävät hyväksymättä. Kannatti v.v. ehdotusta.

Kulovaara: Porvarit selittävät että nykyisin voimassaolevan lain mukaan ei pystytä irtolaiskysymystä hoitamaan. Ryhmässä kyllä tehdään muistuksia lakiehdotusta vastaan, mutta ei esitetä millaisen lain tulisi olla.

Huotari: Huomautti että raittiusväen taholta on vaadittu irtolaislain muuttamista. Irtolaiskäsitteen määrittelyä olisi supistettava.

Tolonen: Kannatti wiikin ehdotusta. Yhtyi muuten v.v. ehdotukseen.

Kääräinen: Koska lain hyväksymisellä ei ole kiirettä, niin sen voisi nyt hylätäkin.

Feltonen: Tähän asti voimassa olleessa laissa on irtolaiskäsite määritelty liian suppeasti, vaikka sen laajentaminenkin on vaarallista. Huomautti että nyt k.o. lakiesitys on ensisijassa huoltolaki. Sen mukaan tulee irtolaisten kohtelussa ensin kysymyksen huoltotoimenpiteet ja elleivät ne johda myönteisiin tuloksiin, ryhdytään rankaisutoimenpiteisiin.

Wiik: Ryhmällä ei ole oikeutta antaa työväelle tällaista lakia.

Linna: Huomautti että lain täytäntöönpanosta ensisijassa huolehtivat kunnalliset viranomaiset.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin sekä v.v. että wiikin ehdotus.

15 §.

Alkoholilaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrittäminen alkoholilakiesitykseen.

Lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti äänestää sanotun lakiesityksen hyväksymisen puolesta.

16 §.

Lomanpyyntö.

Päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti myöntää ryhmän jäsenelle E. Kujalalle lomaa eduskuntatyöstä 27/9-35.

V a k u u d e k s i :

Heikki Raitala
Sihteeri.

Tarkastettu:
Uuno Kulovaara
Ruheenjohtaja.

Uuno Kulovaara

Uuno Kulovaara

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa 3 p:nä lokakuuta 1935. Saapuvilla olivat: Aaltonen, Aattela, Komu, Kuusisto, Lonkainen, Marttila, Hakkila, Syrjänen, Tanner, Tolonen ja Voionmaa. Puoluetoimikunnan jäsenistä olivat saapuvilla Harvala ja Wiik sekä kutsuttuna ryhmän jäsen Lumme. Puhetta johti Tanner ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Laki kunnallisesta huoltolautakunnasta.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen kolmanteen käsittelyyn joutuvaan lakiesitykseen kunnallisista huoltolautakunnista.

Lumme: ehdotti että ryhmän taholta tehtäisiin kolmannen käsittelyn yhteydessä esitys seuraavan toivomuksen hyväksymisestä: "eduskunta lausuu toivomuksenaan, ettei lain kunnallisista huoltolautakunnista voimaan tullessa estettäisi silloin toimivien lastensuojelulautakuntien itsenäisen toiminnan jatkumista, elleivät kuntain valtuustot niitä lakkautaa".

Lyhyen keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmän taholta ei esitetäisi tov. Lumpeen esittämää ponsilauselmaa vaan että tov. Lumme koskettelisi k.o. asiaa puheenvuorossaan eduskunnassa.

2 §.

Lastensuojelulaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen kolmanteen käsittelyyn joutuvaan esitykseen lastensuojelulaiksi.

ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmä äänestäisi lakiesityksen hyväksymisen puolesta.

3 §.

Irtolaislaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen kolmanteen käsittelyyn joutuvaan esitykseen irtolais-